

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 240-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

8-hatásos polt sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 187.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, október 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasároiki: A szatócsbolt nyilatkozik. A nyomor.
- Csöndnyitási kérvény a Polgári Takarékpénztár ellen.
- Négy választás.
- Halál egy légy miatt.
- Letartóztatott bankigazgatók.
- Városatyák választása.
- Irodalmi panama.
- Apponyi Albert és Pálmay Ilka.
- A védegyelet mulatsága.
- Salacz Gyula anarchistája.
- Szombathy György dr. szavazati joga.
- Tárca: A hódító. Írta: Michel Provins.
- Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Írta: Theuriet André.

A szatócsbolt nyilatkozik.

Arad, október 18.

Parádéba csapta magát a szatócsbolt és kirukkolt ellenünk az egész bolti személynét.

Az aradi kereskedők panaszára egyik helyi lap hasábjain piszkolkodó támadás keretében nekünk adja meg „válaszát” az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete. A hosszú lére eresztett pamflet nem arra fekteti a súlyt, hogy megdöntse az uri krajzleráj ellen emelt vádakát, hanem lapunknak tör neki fuldokló mérges hangon, hogy kiadja magából egy lélek-

zetre mindazt a sok fájdalmat és keserőséget, mely a nyilatkozó agrár-kolomposokat eltölti irántunk, kik az ő egyoldalulag fejlesztett politikai irányuknak soha szószólói nem voltunk.

Szeretjük, nagyrabecsüljük mi a magyar gazdát, mikor étellel veti be az áldott magyar földet a tavaszi nap első mosolyára; mikor kalászeréskor kenyeret ad a téli hidegre száz, meg száz arató családnak; illő tisztelettel emelünk kalapot előtte, ha tudásával, képzettségével előbbre segíti a magyar földművelés-ügy fejlődését, s nemesen érző szívét az az ambíció tölti be, hogy hazánk egy színvonalra jusson a művelt nyugot vezető agrikultur államaival. De gyűlöljük, mert veszedelmesnek tartjuk a magyar gazdát, ha a Kánaán földjéből neki jutott mértföldnyi területen gyümölcsös kertet ültet a politikának; és megvetjük, mert emberi méltóságából kivétközöttnek tartjuk a magyar gazdát, mikor gyűlöletet hirdet a társadalom különböző osztályai között, és a felekezetek közötti egyenetlenkedés szításával kiakarja venni a kereskedő szájából a kenyeret.

Ez a mi álláspontunk. És ez az álláspont olyan szilárd és igaz, mint a milyen gyöngé és ingadozó az önöké tisztelt szövetkezeti vezérférjak, kik ma egy brutális hangu cikkel förmedtek reánk, s kétségbeesésükben, hogy a szatócsboltjuk elleni vádakát meggyöngíteni nem tudják, attól sem riadtak vissza, hogy denunciólni

próbáljanak bennünket. Erre azonban alább adjuk meg a választ.

Az aradi kereskedők azt a vádat emelték Önök ellen, hogy szövetkezetiük boldoglyisége nyitva áll mindenki számára, és alapszabályaik ellenére, adnak árucikkeket boldognak, boldogtalannak, akár tagja a szövetkezetnek, akár nem.

Erre a vádra nem volt szavuk a „Válasz”-ban. De nem is lehetett, mert üzlet-helyiségüknel nem volt élénkebb forgalmu bolt az elmúlt esztendőben Aradon, s kundsajtjaik százával jelentkeznek most beigazolására annak, hogy Önök ha rosszul tartják is be az alapszabályok leg-sarkalatosabb pontjait, de legalább kitűnő üzletemberek.

S hogy e jó hirnevűkből a nyilvánosság számára egy darabka se vesszen el, arról szives beleegyezésük reményében, magunk gondoskodtunk. Méltóztassanak csak idefigyelni:

Egy eléggé közkeletű gazdasági cikket, a kártékony patkányok kiirtására való mérgeanyagot, belügyminiszteri rendelet szerint, a gyógyszerárakban csak úgy szolgálják ki, ha az illető, a kinek patkánymérégre van szüksége, elmegy személyesen a rendőrhatalóság fejéhez, a ki jegyzőkönyvet vesz fel vele. Ennek befejezte után a főkapitány által kiadott bélyeges engedéllyel elmegy az illető valamelyik orvoshoz, a ki megvizsgálván az engedély hitelességét, receptet állít ki, s a recept,

TÁRCA.

A hódító.

Írta: Michel Provins.

(Franciából.)

Léon gróf, negyvenhároméves. Hódító külsejű, de meglehetősen kiélt gavallér, aki fényes diplomáciai pályáján a világ minden világvárosában megfordult és mindenütt a hölgyek becézett kedvence volt.

Ella, a gróf neje, hoszonkétéves. Das aranyhajától szegélyezett gyönyörű, nemes arca szellemességet és erélyt arul el.

Házasságuk, mely csaknem nemzetközi esemény volt, mindössze egyhetes. Két nap óta Palermonban tartózkodnak.

Beggel kilenc óra tájban Léon gróf, kifogástalan eleganciával felöltözve, neje szobájába lép, aki pamflagon ül és almodozó szemekkel nézi a napugaras tengerre.

Ella. (Hátrafordulva, elégedetten.) Hogyan, ön az és nem siet ide tüstént?

Léon. (A küszöbön állva.) Ont nézem. Bájanak varázsa megállított. Aranyos haja, hófehér arca olyan jól illik e ragyogó környezethez!

Ella. (Nyelvegve.) Tehát jobb nézni, mint... csókolni?

Léon. (Hozzá megy és csókot nyom a hajára.) Most már csókolok is.

Ella. Ön nagyon takarékos.

Léon. Oh, ellenkezőleg.

Ella. Tudom, hogy önben megvan a képesség kedves dolgokat mondani... De az igazság az, hogy már csaknem tíz óra és hogy ön még mindig nem tartotta nagyon sürgősnek hozzám jönni...

Léon. Nem jöhettek be önhez anélkül...

Ella... anélkül, hogy az utolsó keztyűt be ne gombolta volna, ugy-e bár? De minek ez a sok ceremónia a szerelemnél?

Léon. Tehát kedvesem szemrehányással illet azért, mert szerelmemben nem feledkezek meg a tiszteletudásról?

Ella. Hát... amazoknál megfelekedett?

Léon. Ej, bizonyára!

Ella. Nem értem! A szerelem olyan új még nekem, hogy sokat nem tudok belőle megérteni... Mégis, azt hiszem, hogy ez utóbbi módszerre talán helyesebb volt!

Léon. (Hogy ne kelljen válaszolnia, esókot nyom neje ajkára.) Csacska!

Ella. (Kedvesen, férjét maga mellé vonva.) Uljón le egy kicsit, ide, közlembbe és beszéljünk. Ime, már csakem tizenkét órája, hogy önt nem láttam, férjecském. Mondja csak, kedves, imádott barátom, miért nem akarja teljesíteni tegnapi kívánságomat!

Léon. A szobára nézve?

Ella. Igen, a szobára nézve. Megengedhető-e, hogy egy nyolcnapos házaspár úgy éljen elkülönítve egymástól, mint egy fejedelmi pár?

Léon. Mondtam már, édesem, hogy a jövőt is szem előtt kell tartani.

Ella. Ugyan menjen! biztosítom önt, hogy részemről nem törődöm a jövővel.

Léon. Mindig ezt szokták mondani! De én meg a magam részéről biztosítom önt, hogy boldogságunk tartóssága érdekében, mit én annyira óhajtok... jobb lesz így.

Ella. A tapasztalat kétségkívül, az ön részén van... de miért lát ön hitvestársa bizalmosságában alkalmatlanságot?

Léon. Félek a megszokástól!

Ella. A jó dolgokat megszokni: nem lehet kellemetlen! De van még egy másik dolog is, mely nekem nagyon kedvesnek látszik és melyet ön, nem tudom miért, mégis megtagad tőlem s ez az, hogy tegezzük egymást a hivatalos önzés helyett, — melynek hallatára mintha jéghideg légáramlat húzódna kettőnk közé!

Léon. Pedig higgye el, hogy ez kitűnő rendszabály arra nézve, hogy a te szócska bizonyos alkalmakkor annál édesebbnek tessenek nekünk.

Ella. (Sónajtva.) De, Istenem, minő fontolgatások! Minő szabályok! Nemzetgazdaság a szerelemben!

meg az engedély előmutatása mellett végre kiadják, a sok lótas-futástól félig agyongyötört embernek, a gyógyszerárakban a patkánymérget. Felette komplikált processzusról lévén szó, alig fordult elő eset a szigorú rendelet óta, hogy valaki gyógyszerárakba ment volna patkánymérgetért.

De hát minek is kellett Aradon a patkánymérget patika? Ott volt a szövetkezet boltja, kapott ott mindenki. Nem kellett hozzá se jegyzőkönyv, se főkapitányi engedély, se orvosi recept. Annak adtak, a ki kért.

S hogy a nagyközönségnek az aradi gazda-szövetkezet e valóban példás előzékenységét szemmel láthatólag is bemutassuk: szerkesztőségünkben közszemlére tettünk a mai napon egy nagy üveg patkánymérget, mely az aradi fogyasztási szövetkezet szatocsboltjából került ki, még pedig olyan ember vásárlása folytán, ki nem is tagja a szövetkezetnek és rendőri engedélyt se vitt magával.

Az érdekes deliktumon a következő formájú vignéta látható:

MÉREG †

HEGYESSY SÁNDOR,

m. kir. Államvasutak és a szamosvölgyi vasút részvénytársaság patkányirtószer szállítója.

Debreczen,
(Péter, Kar. és Iparbank palota.)

A kiállított üveg mérget megtekintés végett minden érdeklődőnek rendelkezésére bocsátjuk.

Borsajtótól kezdve a kaszáig, kapáig kapható volt a szövetkezet boltjában mindenki számára, minden.

Ez az a vád, amelyre adós maradt a válaszszal az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási- és értékesítő Szövetkezte.

Az adókedvezményre vonatkozólag egy kis fölvilágosítást kaptunk ugyan, de ez a fölvilágosítás csak éppen arra jó, hogy a kereskedőknek a pénzügyminiszterhez felküldött panaszához megerősítésül szolgál-

jon. A szövetkezet igazgatósága ugyanis az ártatlan naivitás hangján azt hozza fel, hogy a szövetkezet csak az alaptőke 6 százalékaig nem fizet adót, azonfelül igen. És kérdi, hogy hol .tt a kedvezmény?

Jó urak! Hát a szegény agyongyötört, koldusbot felé üzött kereskedőnek, befektetett tőkéje 6%-ig ki adja meg az adómentességet? Nem csekély fegyver ez az önök kezében, hanem éppen elegendő arra, hogy a kereskedőt tönkre tegyék vele. Mert hisz az alaptőke csak a tisztviselői kar javadalmazásának leszámítása után kezd kamatozni: már pedig a kereskedő maga végzi el teendőit a boltjában, és akárhányat tudunk, aki szívesen vállalna állást a vele versenyző szövetkezetnél, jóval — a kamatozás megkezdése előtt.

A tárgyhoz nem igen szól hozzá a nyilatkozat, ellenben bevádolja az Aradi Közlönyt, illetve az Aradi Nyomda-részvénytársaságot, hogy bár nyilvános számadásra kötelezett vállalat, mérlegét egyetlen hirdetésben sem tette közzé.

Ebben igaza van a derék szövetkezetnek. Noha nem tehet róla, hogy igaza van. Az Aradi Nyomda Részvénytársaság alapszabályainak 32. §-a ugyanis így hangzik:

A mérleg nyolc nappal a közgyűlés megtartása előtt az üzleti irodában letétessék, hol azt minden részvényes megtekintheti.

A társaság, alapszabályai értelmében, nyolc nappal előre hirdeti közgyűlését azzal a megjegyzéssel, hogy a mérleg az üzleti irodában közszemlére van kitéve. Ezenfelül pedig elküldi mérlegét annak rendje és módja szerint úgy a törvényszékhez, mint a pénzügyigazgatósághoz, hol az szíves érdeklődés esetén szintén betekinthesz.

A „Válasz“-t aláíró urak ez érdeklődése annál meghatóbb, mert az illetők nem részvényesei az Aradi Nyomda Részvénytársaságnak, és e vállalatnál éppenséggel nincsenek érdekelve. Szeretreméltóságuk viszonzásaképpen intézkedtünk, hogy további érdeklődés esetén az általuk anynyira kutatott mérleg kiadóhivatalunkban kivánságukhoz képest előterjesztessék.

Bizonyára jó néven veszik tisztelt szövetkezeti urak, ha ez egyetlen vádjukra, melyet ellenünk emeltek, ilyen lojális fölvilágosítást adtunk, noha Önök nem voltak ilyen előzékenyek velünk szemben. De higgyék el, kellemetlenkedni sincs szándékunk ebből az ötletből, habár tudjuk, hogy mennyire fáj önöknek a megerősödése, még pedig a hozzáférhetlenség, a tisztesség és a közönség szeretete között való megerősödés, annak az ujságnak, melyet a szabadelvűség egyenes útjáról sem ígéretek, sem fenyegetések soha eltéríteni nem tudtak, s mely a jövőben is szószólója lesz az önök mindent elnyelő törekvésével szemben, nemzetünknek a földmiveléssel legalább is egyenértékű éltető ereje: a kereskedelem és ipar igazának.

Amit pedig e közlemény befejezése előtt még papírra vetünk: azt jobb szeretnők ellhallgatni. Az ellenünk intézett nyilatkozat bárdolatlan hangja készlet a szólásra.

Szövetkezetük áldatlan munkáját éles kritika tárgyává tette az Aradi Közlöny. E kritikáért önök fegyveres elégtételt kértek, és kaptak.

Hogy az ügynek lovagias uton történt elintézése után uri dolog-e az, amit önök ma elkövettek: ítélje meg helyettünk e sorok minden olvasója. A mi véleményünk az, hogy az önök eljárása — nem volt korrekt.

TÁVIRATOK.

Mac Kinley halálának oka.

New-York, október 18. A Mac Kinley-t kezelő orvosok hivatalos jelentése azt mondja, hogy úgy az autopia, mint Mac Kinley betegségének az utolsó napokban való lefolyása is kizárják azt a lehetőséget, hogy, amint állították, a gyomrot megtámadta volna a szilárd tápláléknak tulkorai bevezetése. A vizsgálat a szivizmok zsiros elfajulását és beteges állapotát derítette ki, ami eléggé megmagyarázza azt a körülményt, hogy a sziv a

Léon. (Kissé csipősen.) Ön mulatságos, kedvesem!

Ella. Legyen, úgy, de ön meg fősvény!

Léon. (Könnyedén vállat vonva, az inas elé megy, aki nagy csomó levelet hozott a postáról.) Ime valami, ami önnek szórakozást fog nyújtani.

Ella. Maga kis gonosz! Mennyi levél!

Léon. Mert mind utánunk küldték, ami azóta Párisba érkezett.

Ella. (A levelek közt kutatva.) Nincs közte az én részemre? — Ah, igen, itt egy levél, a mamától! (Felbontja) Szegény mama! Azt írja, — értesítem táviratilag, hogy be'log vagyok-e?

Léon. (Nagyon gyengéden hozzá simul, majd megöleli és hosszu csókot nyom az ajkára.)

Ella. (Moghódítva) Milyen gonosz maga! E pillanatban az ajkaimra nyonta, hogy mit válaszoljak az anyámnak. (Ísmét a levelek között keresgélve.) Most kíváncsi vagyok a többire is. Megnézem mind . . . jogom van hozzá . . . (Nézegetve.) csupa női írás . . . Hát férfiakkal sohasem levelezett?

Léon. Ritkán.

Ella. Mindenféle alakú és színű borítékok és pecsétek, minden országbeli bélyegek . . . és mennyi parfüm . . . (Meggzagol néhány levelet.)

Léon. Here, ibolya vagy orchidea?

Ella. Inkább tömjén, fogadni mernék! (Egyet

felbontva olvas) „Bizonyos emlékek tehát olyan röpkek, mint egy pasztellárnyalat? . . . De legyen boldog . . . Aláírás: Ghyka.“ (Elkomorodva.) Ki ez?

Léon. Egy fiatal, előkelő családból való orosz leány, akivel Pétervárott ismerkedtem meg.

Ella. Akinek udvarolt, ugy-e?

Léon. Dehogy! Csak képzelte, mert nyájas voltam hozzá . . . Nem volt komoly dolog, higgye el.

Ella. (Másik levelet vesz a kezébe és olvas.) „Utolsó csókot egy állomnak, melyet örökké meg fogok őrizni! R. M. Stockholm . . .“ De ez már nem látszik képzelgésnek! (Léon beszélni akar.) Ne védekezzenek! (Egy harmadikat felbontva.) „Ma misén voltam önért imádkozni . . . és önnek megbocsátani.“ (Megindulva.) Március 14-én! . . . Esküvőnk napja! . . . Megbocsátani?! . . . Önnek viszonya volt e nővel?

Léon. Hát ön mindent elhisz amit, nekem irnak? . . . Hiszen nincs is aláírva!

Ella. De igen, igen . . . Gladys! (Léonra nézve.) Es ön tudja, hogy kitől jött . . . Ne tagadja!

Léon. Mit törődik vele?

Ella. Tudni akarom! . . .

Léon. Egy amerikai hölgy, egy konzul neje, akit Washingtonban ismertem! (Félbe akaráván szakítani.) De kérem, hagyja már abba!

Ella. Nem hagyom! . . . Tudni akarok mindent! . . . (Ísmét föl bont egyet.) „Ah! Ez elégedett!“ „Legőszintebb kívánataimat.“ Aláírva: „Velencei kaland.“ (Egy másikat olvas) Valószínűleg ez is tőle van: „Nem félek az összehasonlításától! Amália.“ Ez meg egész vig:

„Minden bekövetkezik önénél is kedvesem. miután megnősült . . . — F. F. Bordeaux.“

Léon. (Idegesen.) Ez már képtelenség! Nem akarom tovább!

Ella. Engedd . . . Itt egy halványzöld, melyre kíváncsi vagyok. (A bélyeget nézve.) Ceylon! . . . Még Ázsiában is gonosz! (Olvas.) „Barátom, emlékszik-e arra az éjszakára, melyet Gray lord yachtján töltöttünk. Amidőn egymástól élváltunk, ön Musete szavait idézte nekem:

„És a szerelem úgy jön a szivbe, mint az álom a szemekre.“

„Látja, az én szivem még nem aludt el, hanem az ön boldogságát kívánja.“ (A levelet összegyűrve.) No ez igazán hallatlan!

Léon. Mégsem kellett volna megengednem, hogy elolvassa!

Ella. Nem látszik meg önön, hogy tulságosan sajnálná!

Léon. (Ellenkezve, hogy még egyet ki vegyen.) Ne . . . elég volt már!

Ella. Mert a többiek is csak olyanok, ugy-e, mint ezek voltak? Hadd lássam legalább, hogy honnan jöttek? (Futólag nézi, anélkül hogy fel-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

kritikus időben miért nem reagált az igazgató szerekre.

A bur háboru.

London, október 18. A Reuter-ügynökség jelenti Matjesfonteinből tegnapi kelettel: A burok e hó 16-án a piequetbergi országúttól északnyugatra megtámadtak egy angol lovascsapatot. Az angolok támogatására két század lanciert küldtek ki, mire a burok visszavonultak. A burok egy halottat, két sebesültet veszítettek, két burt elfogtak. Az angolok részéről egy tiszt és négy közember esett el. Egy katona megsebesült.

London, október 18. A Times jelenti New-Castleból tegnapi: *Botha* feloszlatta kommandóját és rábízta az egyes osztályokra, hogy meneküljenek a hogy tudnak. Ő maga Pietretief közelében felhasznált egy kis nyílt teret, amely az angol csapatok számának fogyatékossága következtében támadt és észak felé utat tört magának. Az ellenség könnyen menekül a legkeményebb üldözéstől is, ha kis csoportokban mozog.

Apponyi Albert és Pálmay Ilka.

(Egy régi jászberényi történet.)

Arad, október 18.

Öt-hat esztendővel ezelőtt történt, hogy este képviselőkből, művészekből és újságírókból álló társaság került együvé a főváros egyik kedves vendéglőjében.

A véletlen úgy hozta magával, hogy én is — aki csak pár napig időztem Budapesten — odavetődtem egy aradi képviselő társaságában, aki azóta már odalenn nyugszik a hideg sír ölében!

Eleinte a nap eseményeiről diskurált a jókedvű társaság. Természetes, hogy gróf Apponyi Albert is szóba került. Egy kicsit tréfáltak fölötté, amikor egyszerre megszólal Pázmándy Dénes:

— Tudják-e, hogy Pálmay Ilka és gróf Apponyi Albert hirneve majdnem egy időből ered?

A társaság tagjai ezt nem tudták, de abban bizonyosak voltak, hogy Pázmándy most valami érdekes históriát mond el. Mert hiszen

ő nemcsak a politikai, hanem a színpadi kulisszák mögött is sok pikáns históriát hozott már. Amint hogy Pázmándy Dénes csakugyan rá is gyujtott a következő jóízű reminiscenciára.

— Ha jól emlékszem, kezdte a beszédet Pázmándy, 1878-ban történt. Ma már akkor sem voltam éppen az utolsó kortes és ilyenformán elhívtak Jászberénybe, hogy ott segítsem diadalra gróf Apponyi Albertet, akinek Liphay Béla volt igen erős ellenjelöltje.

Megérkezünk a jászok fővárosába és az ottani színház igazgatója (Pázmándy említette nevét, én bizony elfeledtem már) falmagasságu plakátokon hirdette, hogy az ország nagyevű képviselői tiszteletére diszeldadást rendez. Persze, kötelességünk volt az előadásra elmenni és mondhatom, én, aki alaposan véltem ismerni már akkor is a vidéki színészetet, nagyot néztem, amikor a társulatban a jó színészyanyag egész tömegét fedeztem föl. Javában hallgatjuk páholyunkból az előadást, amikor egyszerre a színpadok mögött eldördül egy pisztolylövés és nyomban utána iszonyu sikoltozás hangzik. Ez a szcéna sehogyan sem illett a darab keretébe. Mi ijedten futunk páholyunkból a színpadra és ott nagy dulakodásban látunk egy hórihorgas embert egy fiatal pisze asszonykával, aki minden tagjaiban reszketve, lábaink elé borul és segítségért kiált.

— Én odafutok az asszonykához — beszélí Pázmándy tovább — felemelem és azon vagyok, hogy megnyugtassam.

— *Meg akar ölni, a gyilkos* — kiáltja folyton, magából kelve — *mentsenek meg ettől a szörnyetegtől.*

Az embert elvitték a színpadról és mi magunkra maradtunk az asszonykával, akit a színház igazgató később *Szigligeti* Ilonának mutatott be. Hogy mi lett ennek a kedélyes családi szcéának a folytatása, arra már nem emlékszem, csak azt tudom, hogy *Szigligetiné*, mert gróf Kinszky-Pálmay Ilkát akkor így hívták, nagyon megkért másnap, hogy szabadítsam meg férjétől . . .

— Apponyit szerencsésen megválasztották — folytatta elbeszélését Pázmándy — és mi eltávoztunk Jászberényből. Talán el is felejtettem volna ismerősömet, ha Planquette a Kor-

nevillei harangok szerzője nem ír nekem Párisból, hogy eszközölném ki valahogy darabjának előadását Budapesten is. Felviszem a partitúrát Rákosi Jenőhöz, az meg odaadja az azóta már elhunyt Erkel Eleknek és mindaketten megdönthetetlen érvekkel bizonyítják előttem, hogy ezt a darabot nem lehet nálunk előadni, mert okvetlenül megbukik.

Én azonban, aki másként voltam meggyőződve, mégis csak kapacitáltam Rákosit, hogy tűzze ki a darabot. Következett a szerepkiosztás és Blahánának adták Szerpolettet. Nyolc nappal a premiére előtt azonban Blaháné kijelentette, hogy ő ezt a szerepet nem éneklí el. Rákosi kétségbe volt esve, hozzám jött és azt kérdezte, hogy mit csináljon. Nekem akkor eszembe jutott, hogy Párisban Szerpolettet egy pisze diva énekelte el és ez az orr annak a szerepnek kitűnő rekvizituma. Az eszmetársulás révén ugyanakkor eszembe jutott, hogy Jászberényben láttam egy ilyen temperamentumu pisze színésznőt és ajánlottam Rákosinak, hogy hozassa le ezt az énekesnőt. Csak hogy én már nem emlékeztem a nevére és ezért a színház igazgatónak csak annyit teleg-rafáltunk:

„Küldje azonnal ide azt a pisze énekesnőt, akit a férje megakart ölni.“

Két nappal később bevonult a népszínházba Pálmay Ilka és röviddel rá elénekelte Szerpolettet. Hogy a Kornevillei harangok mennyire tetszettek, az ismeretes.

Csak hogy Pálmayt a siker nem engedte sokáig nyugodni. Nyughatatlan természete csakhamar elvitte és Kolozsvárra szerződött. Ott találkoztam ismét vele, már akkor, mint számottevő csillaggal — folytatta Pázmándy a beszédet.

Tudakozódásomra, hogy jól megy-e a dolga, mély sóhajjal felelt:

— Rosszul. Be vagyok csapva.

— Hogyan?

— Nézze — és ezzel felcsusztatta karjáról a ruha ujját és a puszta karján mutatott nekem egy bélyegzöt, amelyen ezt olvastam: „Első Kolozsvári Nemzeti Zálogintézet.“

Ez a bélyeg a szép asszony karján előttem nagyon érdekes volt, de érthetetlen.

Pálmay kacagva adta a megfejtést.

bontaná.) Brüsszel, Bécs, Bukarest, Kairó, Tunisz, New-York, Montevideo! . . . Az egész világ valóságos utmutatója az ön gyönyörteljes pályájának!

León. Ön neheztel?

Ella. Nem lehetek nagyon jókedvű! . . . Ah! ime egy levélke, amely Párisból jött!

León. (Megpillantván, élénken.) — Ne olvassa!

Ella. Miért ne? Talán megismerte az irást? Nini, hiszen ez nekem van címezve! . . . Hadd lássam!

León. Valami névtelen rágalmozás lehet!

Ella. (Felbontja.) Majd meglátjuk? „Asszonyom, nem ismerem önt és nincs semmi okom önre neheztelni, mégis egy tanácsot kívánok önnek adni. Akinek ön neje lett, nagyon szeret a szívekkel játszani, és nem hátrál vissza semmiféle szeszélytől, ha azt elég eredetinek találja. Megtörténhetik vele később, hogy az ön gyermekeit Péternek és Jeannak hívja . . . Ne törődjék vele! A kedves ember oly rövid emlékezetű, hogy nem lehet tőle rossz néven venni, ha néha az ön gyermekeit összetéveszti az — enyéimmel.“ (Szenvedélyesen.) Önnek igaza volt! Ezt nem kellett volna elolvasnom!

León. Hogyan, hát elhiszi?

Ella. (Szomoruan.) Merné szavát adni, hogy ez a levél hazugság? (León hallgat.) Nem meri? No látja!

León. Engedje legalább, hogy megmagyarázzam . . .

Ella. Mit? Igaz-e, vagy nem? Itt nincs mit megmagyarázni! Ne beszéljen többé! . . . Nagy fájdalmat okozott nekem! Vigye a leveleit . . . Esküszöm, hogy többé egy levelét sem kívánom látni!

León. (Nagyon lehangolva, kérlelve.) Ertem, kedvesem, az elégedetlenségét a szomorúságát! Ügyetlenség volt tőlem, hogy bepillantani engedtem e levelekbe . . . Da engedje kijelentem, hogy egész életemben nem tarthatam mindig szem előtt, hogy egykor meg fogok nőüllni.

Ella. Ennek szem előtt tartása és az öt világrészben való szerelmeskedés közt némi különbség van!

León. Ön sokkal okosabb, kedvesem, hogysem néhány kis szerelmi regényem bosszant-hatná!

Ella. Néhány regény még megjárna, de egy egész könyvtár!

León. Ön tehát azt hiszi, hogy többé nem vagyok képes igazán szeretni? Eppen ellenkezőleg . . . Jobban, — mint azok a szeleburdi, tulheves fiatalok. Esküszöm, — hogy ön iránt, édes választottam, a leggyöngédebb és legszentebb érzelmekkel viseltetem. Nincs öröm és élvezet, melyet ne óhajtanék önnel megosztani. Esküszöm, — hogy ön az egész szívem!

Ella. (Idegesen.) Az ön szíve! Kétségkívül

csinos tárgy . . . ritka ékszer . . . melyen azonban a sok műkedvelő nő keze rajta is hagyta a nyomát. — Olyan, mint a szentsír híres márványtáblája, melyet az áhítatos ajkak ezrei nagyon megkoptattak! . . . De ugy látom, hogy önt nem is bosszantja, a mit mondok!

León. De kedvesem . . .

Ella. Ah, most kezdem csak megérteni az ön mosolygását! A hiuság és a csalfaság mosolya ez!

León. De mikor tanulta ön mindezt, kedvesem?

Ella. Most reggel, ahogy önt magam előtt láttam! . . .

León. (Zavartan.) Menekülök! Annál inkább, mert már késő az idő . . . és ön még nincs felöltözve . . . siessen! — Nézzék csak a napot, mely bennünket vár, a csodás természetet, a zöld pázsitot, illatos virágokkal . . .

Ella. (Gunyosan.) A hol a fűvészkedésre oly pompás alkalom nyílik, ugyebár? . . . „Egy palermói éjszaka“, „Velence“ . . .

León. (Bosszuságát palástolva mosolyog és távozás közben ujjával csókot int vele Ellának.)

Ella. (Könyes szemekkel néz az ajtóra, mely León mögött becsukódott.) Istenem, kinek lettem a felesége? Egy nagyon szép multnak! . . .

— No, hát nem érti, én is zálogba vagyok téve. Csak kölcsönbe vagyok itt, mert a ruha, ami rajtam van, az is el volt zálogosítva és csak úgy kaphattam ki, ha helyette magamat is elzálogosítottam, mert már más becsapni valóm nincs.

Azóta a szép asszony nagy karriért csinált. És most, hogy oly sikerrel játszik fenn a fővárosban a Pillangó kisasszonyban, érdekesnek találom Pázmány elbeszélését közzétenni, hogy ne menjen feledésbe, hogyan került össze Apponyi gróf és a kis pisze énekesnő.

Mindkettőjük életrajzához adalék ez a kis történet. Nihil.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Cirkuszélet, operette. (Páratlan bérlet)
Vasárnap: Délután: Koldusdiák, operette. Este: Ingyenélők, népszínmű. (Páros bérlet.)

Cirkuszélet.

— Bemutató előadás. —

Hány képviselőjelölt érezte volna boldognak magát, ha még annyi szavazata lett volna, a hány ember szerepel a mai színlapon, mint szövegíró, zeneszerző és szövegfordító, a kikhez hozzá kell vennünk a rengeteg betétszámok zeneszerzőit, szövegíróit és műfordítóit. Egy egész kis armadia — de sajnos — egy-kettőt kivéve, csupa untauglich ember, kiknek szellemi tehetsége alig üti meg az átlag-ember mértékét.

Hogy is lehetséges az, hogy annyi embernek egyetlen egy jó ötlete se legyen, egyetlen egy jó viccet ne tudjon produkálni? Ha a mi jó *Fenyérinknek* nincs az a sikerült eszméje, hogy a cirkuszdirektorában *Leszkait* kopirozza, akkor még nevetni sem tudunk volna. De ő remek utánzási tehetséggel rászolgált a tapsra.

A darab szövegéről tehát nincs mit mondanunk; van abban mindenféle, akár egy gazdasági egyesületi boltban, csupa olcsóság. A zenéje már többet ér, bár nagy igényeket azzal szemben sem lehet támasztani. De ezt a szépséget sem lehet zavartalanul élvezni. Képzeld el valaki, hogy Wagner, Weber, vagy Mozart valamely operáját akarjuk élvezni és a művezetőség az opera minden egyes száma közé egy kuplét, egy tánckuplét, egy banális indulót, egy waltzert és egy kankant szurna bele, hogy mi lenne akkor Wagnernek vagy bárkinek operájából! Az ördög tudna ebből a chaosból, ebből a zenei angol salátából kiokosodni.

Hogy kinek volt eszméje ezt a sok töltelékkel beléteenni, nem tudom, nem is kutatom, de hogy ezzel az illető az operett zeneszerzőinek szolgálatot nem tett, az már bizonyos. A karmester kottatartóján egy egész kis kottakölcsönkönyvtár volt; szinte bámulatra méltó, hogy bennök el tudott igazodni. Egy füst alatt már itt említük meg, hogy *Dienstl* karmester ügyes és erős tehetségű dirigensnek bizonyult.

Már most a mi a szereplőket illeti, első sorban kell *Haidt* Margitot megemlítenünk, ki ma mutatkozott be közönségünknek. Kedves, szemre való megjelenése kedvezőleg hatott. Ezt a hatást emelte az, hogy izléssel, eleganciával öltözködik. Játéka — tekintetbe véve, hogy még kezdő — elég biztonságra vall és úgy látszik, hogy kelendő gyakorlat után a szubrettek javából való lesz. Hangja kicsiny — de ha nőni fog a bátorsága, az is kellően fog érvényesülni. A közönség rokonszenvesen fogadta, gyakran meg is tapsolta az első próbálkozását és ebből a rokonszenvből merítsen erőt és bátorságot a tovább képzéshez.

Felhő Rózi Dórát adta sok kedvvel és nála megszokott elevenséggel. Betétszámait sok alkalmat nyújtottak tánctehetségének bemutatására és ezt a közönség zajosan meg is tapsolta.

Arkosyné nagyobb szerephez jutott, ki kicsiny, de kellemes hangjával szintén tudott tetszeni.

A férfiszerepek közül dicséretesen kiemelendők *Rubos*, ki ma jó hangulatban játszott és *Fenyéri*, ki — mint említettük — rendkívül

ügyesen kopirozta direktorát; továbbá *Giréth*, *Polgár*, *Nemes* és *Arkosy*.

A darab kiállításnál ma több gondoskodásnak jele látszott; ez jól esett az eddigi nemtörődőségek után. Carolus.

* *Zaza* lesz a jövő hét ujdonsága, melyre már több próbán készült a társulat. A címszerepre nagy becsvágygyal készül *Komlósi* Ilonka, kinek ez lesz legnagyobb szerepe, melyet eddig Aradon eljátszott.

* *Tarka Színpad*. Budapesti levelezőnk írja: A vidéki sajtó egyrészt a minap a fővárosból elárasztották interjúkkal és cikkkel, a melyek a „Tarka Színpad” címen tervbe vett új művészi vállalkozás ellen irányulnak. E cikkek forrása egy budapesti képes hetilap, amely ugyszólván összes hasábjait a Tarka Színpad elleni akciójának szenteli. Hogy a vidéki színészet a kérdésben tisztán lásson, röviden válaszolhatom a Tarka Színpad színművészeti vállalkozás célját és a formát, a melyben ez a magyar előadás a *Waldmann* Imre igazgatása alatt álló Fővárosi Orfeum helyiségében a közönség elé fog kerülni. Előre kell bocsátanom, hogy a Tarka Színpad vállalkozója, *Waldmann* Imre magyar születésű ember és magyar honpolgár. Érti anyanyelvét és képzett, megbízható szakember épügy a varieté, mint a színház terén. Törekvései feltétlenül tisztességesek, mert bár vállalatát várakozáson felüli szép sikereket ért el, hogy megmutassa együttérzését a nemzeti kultúra harcosaival, magyar színészekkel irodalmi nivón álló magyar dolgokat akar játszani, ott, ahol eddig kizárólag a német szó volt az uralkodó. Memoranduma értelmében a magyar előadást külön választja az artista résztől, a vendégelői kiszolgálást erre az időre megszünteti és mindenben aláveti magát a színészegyesület alapszabályainak. Aki pedig nála szerződést köt, annak becsülettel óvja meg érdekét, különállását a varietétől, a főgondja, hogy a magyar társulat tekintélyét is biztosítja. A vállalkozást legelőkelőbb íróink látják el szellemi termékeikkel. Nehány nap múlva előadunkban lesz részletes műsorát adni az első hónapok művészi munkájának, s az bizonyára el fogja oszlatni azt a kétséget, a melyet szervezett, roszakaratu támadások iparkodnak a vidéki színészetben fölbreszteni.

Négy választás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 18.

A pótválasztásoknak ma volt a második napja. Négy kerületben volt új választás és pedig *Nagy-Károlyban*, *Csengeren*, *Dorogon* és *Köbölkuton*. A négy kerület közül három a szabadelpárté lett, egyet a Kossuth-párt kapott. Legörvendetesebb esemény a mai választásokban az, hogy a néppárt mind a két kerületben, a hol képviselőjelöltet állított, elbukott.

A mai pótválasztásokról a következő táviratokat vettük:

Nagy-Károly. A választás eredményét az előző este 6 óra 55 perckor hirdette ki, mely szerint *Domahidy* Elemér szabadelvű (a múlt választásnál 1058 szavazata volt) 1217 szavazattal *Bátori* István (766 szavazat) néppárti jelölt 841 szavazata ellenében képviselővé választott. A hangulat reggel nyugodt volt, később azonban izgatott, különösebb rendezvények azonban nem történt.

Csenger. *Luby* Béla (1056) Kossuth-párti 1294 szavazattal győzött *Nagy* Béla (1079) szabadelpárti jelölt 1285 szavazata ellenében, Csengeren a hangulat nagyon izgatott volt, s délig a szavazatok aránya egyenlőnek mutatkozott.

Dorog. *Szaccelláry* György (688) szabadelvű 1034 szavazatot kapott, míg *Perczel* Béla (434) néppárti csak 658 szavazatot. A mai választások közül ez volt a legizgatottabb. A papok által fanatizált tömeg a választás befejezése után a szabadelvű választókat közporral fogadta. *Fischer* Gyula választót és egy jogászt a

kövek súlyosan megsebesítették. A tömegből több pisztoly lövést is tettek, de a lövések szerencsére nem találtak.

Köbölkuton. Szandner Károly Kossuth-párti jelölt visszalépett s így *Kobak* István lett egyhangulag a kerület képviselője.

Baksa. A tegnapi választások közül a bakasai eredményét csak reggel hirdették ki, amely szerint *Darányi* Ferencz dr. néppárti 100 szótöbbséggel *Berger* Ignác szabadelvűvel szemben képviselővé választott.

Halál egy légy miatt.

(Pendrök a gyomorban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 18.

Egy bécsi milliomos fiának borzasztó halála, melyről bécsi tudósítónk telefonon ad hírt, a rémes gyermekmeséket juttatja eszünkbe. Ilyen borzalmas végét az emberi életnek elképzelni is nehéz. Szívesen sorolná az ember a mesebeli dolgok közé, ha tényleg meg nem történt volna.

Egy fiatalember gyomrába valahogyan egy élő légy került, s az orvosi tudomány nem tudván felfedezni a baj okát, nem volt képes a fiatalember életét megmenteni. A duggazdag bécsi gyáros fia *iszonyu* kinok között kiszervenvedett.

A szenzációs haláleset egyaránt szenzációt kelt a közönség-, és az orvosok körében. Egy legyet lenyelni nem olyan elkerülhetlen eset, amely a mindennapi életben meg nem történhetik. Hogy a következményei milyenek, azt megmutatja maga a haláleset és az a körülmény, hogy a szerencsétlen beteget két ország leghíresebb orvos-professzorai sem tudták megmenteni az életnek.

Az eset a következő:

Az osztrák fővárosban tegnapelőtt sajtósági körülmények között halt meg *Kuffner* bécsi milliomos és sörgyárosnak huszonhatéves fia. A fiatalember néhány hét előtt megbetegedett s *Nothnagel* professzor, ki több hírneves bécsi és boroszlói orvosokkal tartott a konziliumot, nem tudta megállapítani a betegség okát. Bél- és gyomorbajok ellen gyógyították a fiatalembert, a baj azonban minden gyógyítás ellenére egyre rosszabbodott, míg végre tegnapelőtt *Kuffner* irtóztató kinok között kiszervenvedett.

A holttestet tegnap boncolták fel az orvosok és megállapították, hogy a halál okozója egy légy volt. Ez élő állapotban került a beteg gyomrába, *petéi a gyomorban kikeltek, s a lárvák keresztül furták a gyomor- és bél-falakat.*

Leírhatatlan kinokat szenvedett a fiatalember betegsége alatt, úgy, hogy a halál megváltás volt rá nézve.

Bécsben rendkívüli föltűnést kelt az eset.

MULATSÁGOK.

A védegyelet mulatsága.

— Hangverseny és táncmulatság. —

Arad, október 18.

Holnap, szombat este tartja első ünnepélyét a waggongyári munkások körében megalakult munkásegyesület. Ritkán mutatkozott oly nagy érdeklődés, mint ez alkalommal. Meg is érdemli ez az egyesület azt a pártolást és támogatást, mert szép és a munkásokra nézve igen üdvös célokat tűzött ki és valósít meg. Nincs munkásegyesület, mely oly készséggel

védéné és támogatná a munkásosztály érdekeit, mint ez.

Az estélyi kiemelkedő pontja lesz Szikora Zoltán fővárosi hírlapíró felolvasása. Az előadás maga elé mint követendő példát Lasalle, Marx, Engels stb. idegen írókat, a mikor azok teoriáit egyidőben a magyar nemzeti fejedelmek és más magyar főurak tetteleg valósították meg, míg sok irónk sokkal hatásosabb tevékenységet fejtett ki a szabad eszmék terjesztése körül, mint a külföldiek. Az érdekes előadásnak mindenestre nagy hallgatósága lesz.

A waggongyári dalkör szép énekszámait szintén hozzájárulnak az estély értékének emeléséhez. A dalok előadását Szilágyi Gyula fogja vezetni. Reméljük, hogy ily estély rendezése hamarosan lehetővé teszi azt, hogy az aradi munkáskönyvtár felállíttassék. A rendezőség köréből sokat buzgólnak Turzó Lajos, Szenesi György, Wittenberg Ármin és Gehl Károly. A rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki:

A munkásvédegyelet aradi elhelye a waggongyári dalkör működésével a könyvtára javára f. hó 19-én szombaton este táncmulatságot rendez, melyre a n. 6. közönséget tisztelettel meghívja. Beléptidij: 60 fillér, családjegy 1 kor. 20 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Erdélyi Antal jónevű zenekara szolgáltatja.

Az estély másora: Suhog a szél. Lányitól. Előadja a waggongyári dalkör Szilágyi Gyula karnagy vezetésével. 2. Ivásközben. Petőfitől. Előadja Kovács J. István. 3. Idegen Isteneket ne faragj magadnak. Irta és felolvassa Szikora Zoltán. 4. Pókainé, Gyulai P.-től. Előadja Both Sándor. 5. Kurucdalok. Előadja a waggongyári dalkör.

Városatyák választása.

(A szabadelpvűpárt végrehajtó-bizottsági üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

November 17-én újból az urna elé lép Arad polgársága. Harminchat köztörvényhatósági bizottsági tagot választunk tudvalevőleg azok helyébe, kik elhaltak, eltávoztak s a kiknek mandátuma az év végével lejár.

Már most nagy az érdeklődés a városatyák választása iránt. A nevek egész légiója forog kombinációban, sőt már kezdik a választó polgárokat is kápacitálni egyik-másik jelölt érdekében. Ha két ember összejön, bizonyosan szó esik a választásról, itt-ott pedig kikérik a szives jóakaratot, esetleg a baráti parolát is, hogy lehetőleg biztosítva legyenek a jelölt esélyei.

Aradon meg van az a jó szokás, hogy nem igen csinálnak pártkérdést a törvényhatósági tagválasztásokból, de azért elkerülhetlen, hogy a pártok bizalmas konferenciákat ne tartsanak, a melyen megállapodnak a jelöltek személyében s kicirkalmaznak a választás taktikáját.

Ma délután 6 órakor a szabadelpvűpárt végrehajtó bizottsága tartott ülést a Millennium-vendéglő külön termében. Nem a jelöltek személyéről volt itt szó, csak a kerületi bizottságokat alakították újból, a melyek régi szokás szerint megejtik a jelöléseket s munkába fogják a siker kivívásáért.

Az ülést Robitsek Agoston dr. alelnök vezette. Hosszabb eszmecsere után kerületi bizottsági elnökökké és jegyzökké a következőket választották meg: I. kerületi elnök: Steinhardt Mór dr., jegyző Kertész Miksa dr.; II. kerületi elnök: Nesnera Aladár, jegyző Steiner József; III. kerületi elnök: Tedeschi Viktor, jegyző Parecz Béla dr.; IV. kerületi elnök: Walder Gyula, jegyzők Vass Géza és Felcsöv Géza dr.

Ezután a helyettes elnökök és kerületi bizottsági tagok névsorát hozták javaslatba. A kerületi bizottságoknak ma csak még a váza készült el, a négy bizottság a szükséghez képest fogja magát kiegészíteni.

Az ülésen jelen voltak: Avarffy Ferenc, Boros Vida, Bing Vilmos, Böhm Adolf, Deutsch Bernát, Edvi-Ilés László, Fetter Géza, Halmay Antal, Kertész Miksa dr., Kristófy János, Kohn S. N., Madarász Antal, Mandl Vilmos dr., Ottenberg Tivadar, Parecz Béla dr., Révész Adolf, Ring Géza, Robitsek Agoston dr., Stauber József, Steiner József, Steinhardt Mór dr., Szalay Károly, ifj. Szalay Károly dr., Széll Ernő, Tedeschi Viktor, Tenner Lajos, Tisch Mór dr., Tolnai János dr., Vajda István dr., Vas Gusztáv, Vass Géza, Virágh Lajos, Wallfisch Armin, Weisz Sándor, Záray Odön.

Letartóztatott bankigazgatók.

(Egy soproni pénzügyi csődjéről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 18.

Sopron városában megismétlődött az a nagy pénzügyi krach, amely a tavasszal a lipcei bank bukását vont maga után. A soproni építő- és földhitel bank ellen az ottani törvényszék elrendelte a csődöt, a bank pénztárában egy árva fillér sincs, a vezérigazgató megszökött, az ügyészség elrendelte országos körözését, eddig is több letartóztatás történt.

Rövid foglalásban előadva ezek az események tartják izgalomban ma reggel óta Sopron lakosságát s azokat a pénzügyi köröket, amelyek a csődbe került pénzügyintézettel összeköttetésben voltak.

A krach kiinduló pontját egy csődnyitási kérvény képezte, melyet a soproni törvényszék csődbíróságához a Soproni Építő- és Földhitelbank igazgatóságának két tagja, névszerint Friedrich Agost és Kania József adott be. A törvényszék a két igazgató kérelmére elrendelte a csődöt.

Ezen előzményekből már nyilvánvaló volt, hogy a pénzügyintézet állapota nem a legfényesebb. Ulyan bűnös visszaéléseket azonban, amelyeknek most nyomára jöttek, senki sem sejtett s így annál nagyobb a városban a konsternáció, melyet a mai nap eseményei keltettek.

A banknak ma nagyobb fizetései lettek volna, de a pénztárban egy árva fillér sem volt. Keresték Schladerer Alfréd igazgatót, de a városban feltalálni nem tudták. Felesége azt a felvilágosítást adta, hogy férje eltávozott hazulról, azóta vissza sem tért, eltűnt.

Az ügyészség a hír hallatára nyomban elrendelte Schladerer vezérigazgató országos körözését és letartóztatását. Ilyenformán most attól tartanak, hogy a pénztári könyvek átvizsgálása és a pénztár rovancsolása alkalmával nagyobbsszerű visszaéléseknek fognak nyomára jönni. Erre való tekintettel az ügyészség több letartóztatást volt kénytelen eszközölni.

A bank bukását valószínűleg Lenek Gyula halála idézte elő, aki a csődbe jutott pénzügyintézettől nagy hitelt vett igénybe. A bank egész tevékenységét — mint ez Sopronban általánosan tudva van — a helytelen gazdasági politika tette tönkre.

A bukás következtében Lenek Sámuel soproni nagykereskedővel együtt több más cég inog s ezeken kívül a magánérdekeltek száma is természetesen igen nagy.

A kínos feltűnést keltett eseményből kifolyólag még több letartóztatást és újabb meglepetéseket várnak.

Sopron, október 18.

Tudósítónk a soproni bank bukásáról az éjjeli órákban a következő részleteket telefonálja:

A földhitelbank hivatalnokait a királyi ügyész ma délután kihallgatta. A vallo-mások rendkívül terhes adatokat tartalmaznak Schladerer igazgató ellen. Ezek szerint a megszökött vezérigazgató az intézet mérleget tíz év óta rendszeresen hamisítja. A letéteket a hivatalnokok tudtával allandóan dezsmálta Schladerer, de az alantas tisztviselőkre olyan pressziót gyakorolt, hogy azok feljelentést nem mertek tenni.

A vizsgálatot a soproni törvényszék vizsgálóbírója és ügyésze két szakértő segítségével folytatja. A letéteket eddig 300,000 korona hiányt konstataáltak, valószínű azonban, hogy a hiány összege még növekedni fog. A bank hitelezői hír szerint holnap megkerik a zárlatot az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak vagyona. A leltározást holnap folytatják.

A megszökött Schladerer Sopron közéletében nagy szerepet játszott s a városi ügyekbe befolyással bírt. A hetvenes években jött le Németországból s mindjárt a soproni bank élére került. Utoljára csütörtök este látták a pályaudvaron, azt hiszik, hogy Bécs felé vette útját. Felesége a kulcsokat egy levélben küldte el a bankba s azt írja, hogy férje valószínűleg öngyilkosságot követett el.

Sopron, október 18.

Rusz-t, a soproni földhitelintézet igazgató-elnökét a bank-krach hírének hallatára agyszélhűdés érte.

SPORT.

+ Záró-lövészet. Az aradi polgári lövészeget szombaton és vasárnap tartja zárólövészetét, mely után az idei szezon a lövöldében ünnepelesen berekesztik.

Irodalmi panama.

(Leleplezett pályanyertes vigjáték.)

— Az almafa története. —

Arad, október 18.

A magyar irodalomnak és a magyar színpadnak nagyon kevés haszna és még kevesebb öröme van a színmű-pályázatokban. Ez az igazság a Vigszínháznak még mindig aktuális pályázatánál is csak igazság maradt. A bírálók ugyan hosszas keresés után — mert hiszen száz darab között csak hosszasan kellett keresgélniük — kiválasztottak egyet, ifj. Bokor József „Almafáját”, amelyen találtak egy és más dicsérni valót, ki is adták neki a díjat, bár nyilvánvaló volt, hogy az Almafa olyas valamivel akar a nevető izmokra hatni, amivel Kotzebue ez előtt körülbelül száz évvel mulattatta jókedvű német polgártársait.

Erről az Almafáról a P. H. mai száma az alábbi, igen érdekes leleplezést közli:

Egy véletlenségből kezünkbe akadt füzetke megmutatja, hogy ifj. Bokor József almafájának gyümölcsét aligha fogadták volna el saját termés jelzéssel egy gyümölcsészeti kiállításon. A füzetke címe *Das war ich, eine ländliche Scene*, szerzője Johann Hutt. Ez a kis paraszttörténet nagyon egyszerű, naiv, kezdetleges dolog annyira, hogy nem hisszük, hogy volna olyan színpad, amelyiknek kedve volna ezt most előadni, sőt — hogy a legrosszabbat említsük — a Vigszínház dramaturgjai talán inkább színehoznák a száz darab legsilányabbikát, mintsem hogy előkaparnák és lefordíttatnák ezt az ócska német tréfiát.

De lássuk egymás mellett a kiérdemesült, elfelejtett Huttnek s a friss erejű, százkaru „universal” geniének, Bokornak művét. Először

az Almafát. Tárgyát röviden elmondhatjuk. Ilonka és Géza, a két gyermekkori pártás viszontlátja, megszereti egymást, fölujtják gyermekkori emlékeit, a lány fölmege az almafára s mikor lejön, a fiu összecsókolja, egy talicskában körüllogatja, stb. Mindezt meglátja az epés Cenci néni és rosszat forral. A lány azonban elpanaszolja férjes nénjének, aki férjével eljátszsa ugyanazt a jelenetet s így a néni árulkodása nem talál hitelt az apánál, aki tanuja volt a második jelenetnek.

Eddig tartott ifj. Bokor József álma, mert saját vallomása szerint „darabját” megálmodta, ukunk van azonban hinni, hogy inkább a 424-es számot álmodta meg, azt betette a lutriba... azaz elment a legközelebbi könyvesboltba s megvette a *Reclam-féle Universal Bibliothek 424-es számát*, azt egy kis cigányozással, korteskedéssel, piquet-partival, jogászyerekkel megmagyarította s aztán beadta a Vigszínháznak. Hogy a 424-esben épen a legeggyűbb darabra akadt, az már az ő privát szerencséje volt, a szám kijött s ifj. Bokor Józsefben a karmesteren s operett-szerzőn kívül egy bravuros vigjáték-író tapsolt a közönség.

De lássuk, mit mesél a 424-es szám. A gazda incselkedik hugával (Base), aki épen a *cseresznyefán* tartózkodik; leemell onnan, talicskában körüllogatja (l. „Almafa”) megcsókolja, stb.; ezt persze mind meglátja a szomszédasszony (l. Cenci néni) aki egyrészt a a gazda feleségének, másrészt a gazda dérsének, akivel a leány meglehetősen előre haladott menyasszony-völegény állapotban van, készül elárulni a dolgot. Mindkét pár azonban eljátszsa ugyanazt a jelenetet s a szomszédasszonynak azzal felelnek, amivel az Almafa szereplői Cenci néninek:

— Das war ich! De hisz az én voltam!

Ime, mind a két darab ugyanazon az ötleten alapul. Ugyanazon az ötleten. És itt hiába áll elé majd Bokor ur azzal a most paródiaszerű mondással, hogy „nagy szellemek találkoznak!” Nagy gondolatokban lehet találkozni. Vannak örök témák, amilyen pl. a *Pillangó kisasszony*, ha ugyan az annyiszor kitapsolt *szerep* megnőzte ezt a darabot. *Ötletekben* azonban mindenesetre bajos találkozni! Még bajosabb találkozni az olyan minuciosításokban, mint az a talicskatologatás, amelyik mindkét darabban nagy szerepet játszik! De hát miért is ne legyen valakinek egy kis *talicskatologatásban* része.

— Nem mondjuk, — nem mondtuk az előbb sem — hogy Bokor ur lefordította azt a német darabot. Azt hisszük, ő maga is jobb ízlésű embernek tartja magát, semhogy az ily silányság lefordításába kezdene. De hát igaza van. Darabot fordítani nem kell, de darabot írni, azt már kell; pályázatot nyerni, az meg már épen elmulaszthatatlan. Bokor ur megmagyarította (hogy ne mondjuk, agyonmagyarította) azt a különben jobb sorsra nem érdemes német darabot, amelyből persze époly kevéssé lett magyar vigjáték, mint nem lesz a kalotaszegi varrottással kivarrott frakkból magyar ruha. S aztán azzal a címmel, hogy „magyarította ifj. Bokor József”, bajos lett volna a városi írói közül vagy épen a legsötétebb Kisfaludy-színházból kivickélni, de legbajosabb lett volna pályadíjat nyerni egy olyan pályázaton, amelyen eredeti vigjátékkal kell pályázni.

Mert ez épen a bökkenő! Konkluziónk az, hogy ifj. Bokor Józsefnek meglehetősen erős és tág ethikai és jogi gondolkodásának kell lennie, hogy ezt a darabot, mint eredetét merte benyújtani és meg merte tévesztetni a jóhiszemű bírálókat, kik így kénytelenek voltak mellőzni

az utána következő legjobbat, amelyik pedig teljesen megfelelt a föltételeknek. De nagyfokú naivitás is kell ahoz, hogy valaki olyan forráshoz forduljon, amelyet már évtizedek előtt pocsolyává tapostak, de amely azért 24 fillérért mindenkinek rendelkezésére áll.

Budapest, október 18.

Az esti órákban budapesti tudósítónk azt táviratozza, hogy *Bokor József a P. H. léleplezésére vonatkozólag becsületszavára kijelenti*, hogy az említett német vigjátékot sohasem látta, nem olvasta.

Csöndnyitási kérvény

a Polgári Takarékpénztár ellen

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Az *Aradi Polgári Takarékpénztár* reaktíválási munkájához, sőt magának a felszámolásnak rendes lebonyolításához kerékkötőnek állott be most néhány részvényes, éppen azok, kik a közel multban lehangosabb szövívők voltak annak a nézetnek, hogy veszendőbe megy a Polgári Takarékpénztár részvényeibe fektetett pénz. Most, mikor már a felszámolás a legszébb reményekkel és pozitív eredménnyel kecsegtet, amikor minden a legjobb úton van, állnak elő azzal a kérelemmel, hogy az *intézet ellen a csönd megnyitassék*. Ennek elrendelése kockára tenné a felszámolókat egész eddigi becsületes munkáját és törekvését, amelyet éppen a *részvényesek érdekében* végeztek és végeznek, amiről már több ízben tettek a nyilvánosság előtt is bizonyosságot.

Meg vagyunk győződve arról, hogy illetékes helyen a csöndnyitási iránti kérelemnek nem adnak helyet. Nem is adhatnak, mert ez csak újabb és nagy veszélyeket görditene a tiszta kibontakozás útjába, célra pedig egyáltalán nem vezetne.

A csöndnyitási iránti indítványt *Dengl Lajos, Stoll Károly és Waldner Dávid* tegnap nyújtották be az intézet felszámoló bizottságához. Az indítvány így hangzik:

„Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság felszámolás alatt hivatkozással az 1875. XXXVIII. t. ó. 187. §-ának 2-ik bekezdésére, átadja a felszámolókat, hogy a csöndnyitás végett az illetékes törvényszéknél a törvényes lépéseket azonnal tegyék meg.”

Ezen indítványunkat a következőkben vagyunk bátrak indokolni:

Amint kitűnik a felszámolókat által közölt kimutatásokból, habár a felszámolás kimondása óta három év eltelt, a felszámolókat még mindig nem voltak képesek tiszta képét feltárni a valóságos helyzetnek és most három év után is csak azon szomorú látvány szemlélői vagyunk, mint meggy intézetünk a biztos pusztulás felé.

Miután az évi jelentésekből az tűnik ki, hogy több mint 850,000 korona betét még kifizetve nincsen, alapos a félelmünk, hogy a felszámolás lassú menete felemészteni a hitvány jövedelmek nagyobb részét és a társasági vagyontartozások fedezésére nem lesz elegendő, azért a már hivatkozott szakasz értelmében már csak azért is jogunk van az indítványban kifejtett eljárást sürgetni, mert a felszámolókat, jóllehet akkor, amidőn a felszámolókat tisztet elfogadták, kötelezték magukat a legrövidebb időn belül a társaság vagyontartozásait értékelni és a helyzetről a tiszta képet nyújtani a részvényeseknek, azt mindazideig nem tették és így alapos a föltevés, hogy a társasági vagyontényleg a tartozásokat sem fedezi.

Ezen indítványtételre indított minket különösen azon fontos körülmény is, hogy csöndnyitás által azonnal bekövetkezik a *felelőssége* az igazgatóság és felügyelő-bizottság azon tagjainak, akik a törvénybe ütköző üzemelkekkel az intézetet tönkre tették.

HIREK.

Salacz Gyula anarchistái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Aradnak megvannak a saját külön anarchistái, akik egyik merényletet a másik után — *hosszák tudomására* annak, aki ellen az készülében van.

A nyáron már megemlékeztünk arról a levélről, amelyet „*két aradi anarkista*” küldött *Salacz Gyula* polgármesternek, tudomására hozván neki, hogy ha a kijelölt időre kétezer forintot az ingyen-fürdőnél nem deponál, másnap a halálja lesz. Természetes, hogy a kétezer forintos váltságdíjből épügy nem lett semmi, mint a kilátásba helyezett halálos merényletből s *Salacz Gyulának* a haja szála sem görbült meg, sőt azóta egygyel több okot szolgáltatott az aradi anarkistáknak a merényletre, amennyiben most már nemcsak polgármester, hanem országgyűlési képviselő is s ennél fogva az ő szemükben még jobban eltávolodott attól az elvtől, amely az emberek között semmiféle különbséget nem ismer.

Akármi is a *komikus* is a dolog, a merénylet tervezők elhatározását, hogy t. i. *Salacz Gyulát agyonlövők és törrel leseurják*, félig komolyan kell vennünk. Mert abból a levélből, amelyet a polgármester ma kapott, már hiányzik a 2000 forintos váltságdíj. Ez már haladás a komoly szándék felé.

Attól a hangtól pedig, amelylyel a levél fogalmazva van, egyenesen meg lehet ijedni. A névtelen békétlenkedő ugyanis nyíltan kijelenti, hogy immár leszámolt *Salacz Gyulával* s hogy nagyon megbaragudott „*erre az urra*”. Ez aztán az erélyes hang.

A levél egész terjedelmében különben így hangzik:

Nagyságos

Salacz Gyula polgármester urnak

az aranygyapjas rend öltésének

Helyben.

Nagyságos Ur! Tehát követ lett, nagyon szép dolog, hanem figyelmeztetem arra, miszerint van itt két veszedelmes ember, akik meg esküdtek, hogy *revoluerral vagy törrel lefogják szurni*, tehát meg vannak számolva a napjain. Azt mondta az a két illető, hogy *balondság a királyokat megölni, az ilyen gazembereket kell eltenni láb alól*, — nagyon megbaragudtak az urra. Azt mondta volna, hogy a *szegény embernek csak szőraz kenyér kell, meg veres-hagyma, hát nem a munkás néptől élnek maguk, az igazi nyomorult sepredeke a népnek. Tehát vigyázzon magára, mert itt az idő, jön a leszámolás ideje, nem tudom, a catedraban fog-e ülni Budapesten?*

Igy a levél, melynek értelmi és helyesírási hibáit kiszedni nem lehetett.

Hol van ember, aki ilyen fenyegetéstől ne rettegne?

Mac Kinley megöletése bliktri egy ilyen levélhez.

Szombathy György dr. szavati joga.

— A központi-választmány üléséből. —

Arad, október 18.

Aradváros központi-választmánya *Salacz Gyula* polgármester elnöklése alatt ma délután gyűlést tartott, melynek legérdekesebb tárgyát egy kérvény képezte, melyben a *jószáshelyi ke-*

rület megválasztott képviselője: Szombathy György dr. szavazati jogának igazolását kérte.

A jószáshelyi mandátumot ugyanis Tagányi Sándor dr. hívei azon az alapon akarják megtámadni, hogy Szombathy grnak szavazati joga nincs s miután így nem választó, nem is választható.

Az aradi képviselő-választók névjegyzékében földbirtok után fizetett adócenzus alapján szavazóként szerepel Szombathy György, ennek életkora azonban 70 évre van feltüntetve, holott a jószáshelyi képviselő csak 35 éves. Szombathy dr. kérte a névjegyzék téves kor-bejegyzésének kiigazítását, nehogy jószáshelyi mandátumát ezen az alapon megtámadhassák.

A bizottság hosszas kutatások és bizonyítási eljárás után a kataszteri birtokiv és a kapitányi hivatal bejelentési lapjai segítségével megállapította, hogy a névjegyzékben Szombathy György néven felvett szavazó tényleg a jószáshelyi képviselő, mert a hetvenévesnek feltüntetett Szombathy Pernyáiban, az Illés-utcában lakik s háza ugyan van, de ezután nem fizet annyi adót, hogy ennél fogva szavazati joggal bírjon. Szombathy dr.-nak ellenben aradi ingatlanai után fizetett adója alapján szavazati joga tényleg van. Erről Szombathy dr. részére hivatalos bizonyítványt fognak kiállítani.

A gyűlésnek még Iastitoris Kálmán főjegyző, mint a választmány helyettes elnöke bejelentette, hogy az aradi képviselőválasztásról három példányban elkészített szavazó-lajstromok és jegyzőkönyvek közül egyet-egyet átadott az új képviselőnek, Salacs Gyulának, egyet-egyet pedig a belügyminiszternek és a város törvényhatósági-bizottságának küldött meg.

— Erzsike főhercegnő kéri. Most, hogy már Windischgraetz herceg eljegyezte Erzsike főhercegnőt, udvari körökből érdekes hírek szivárognak ki a főhercegnő elutasított kéréseiről. Ezek között volt Ulrich vürtembergi herceg, továbbá Don Jaime Bourbon herceg, Don Carlos trónkövetelő fia. A főhercegnő ezeket kereken visszautasította s ekkor levelet írt Ottónak, minden udvari etikett dacára, amelyben bevallja neki érzelmeit. A levelet a herceg átadta Coudenhove grófnénak, Erzsike főhercegnő udvarhölgyének, ki viszont Stefánia kezeihez juttatta azokat. Stefánia rögtön beleegyezését adta a házassághoz, s szavakat mondván:

— *En tudom, mi a boldogtalan házasság, kövesd te is szived sugallatát és légy boldog.*

— A Reichsrath új elnöke. Az osztrák képviselőház mai ülését, melyet Vetter gróf elnöklése alatt tartott, megválasztotta a Reichsrath első alelnökét Kaiser képviselő személyében. Az ülés további folyamán a miniszterelnök által bejelentett javaslatot, mely az inség enyhítésére állami segítség megszavazására vonatkozik, nyomtatásban szétosztották. A beérkezett iratok közt vannak egyebek közt az inségügyre vonatkozó sürgős indítványok. Az iratok fölolvastása után Hartel közoktatásügyi miniszter több interpellációra válaszolt s ezzel az ülést berekesztették.

— A nagyikindai családi tragédia. Megemlékeztünk arról a gyászos esetről, mely Nagyikindán történt: Eiselsberg Alfréd Hadik-huszárredbeli főhadnagy fiatal felesége halotias ágyánál agyonlőtte magát. A tragédia áldozatait, mint tudósítónk jelenti, tegnap temették el nagy részvétel. A harmadik huszárezred és Rieger vezérőrnagy is részt vett a temetésen. A két koporsót a virágok özöne borította. Azt beszélük, hogy a báróné, mikor agóniában fe-

küdt, közelebb intette magához férjét és csak ennyit sugot a fülébe:

— *Emlékezzél ígéretedre!*

E szavak a különben is kétségbeesett embert teljesen exaltáltá tették s így ölte meg magát.

Az oly szerencsétlen véget ért főhadnagy és neje ravatalára az alábbi felírású koszorukat tették: Felejthetetlen bajtársunknak, utolsó üdvözlétül — a tisztikar. Felejthetetlen barátunknak — Jankó, Ilona és Agost. Felejthetetlen Metájuknak — a vigasztalhatatlan szülők. Felejthetetlen fiuknak — vigasztalhatatlan szülei. Drága Metájuknak — testvérei. Felejthetetlen Alfrédjoknak — a Rheden-testvérek. A drága bajtársnak — a Vilmos-huszárok. A szeretett gyermeknek — az anya és nővére. Felejthetetlen Metánknak — az anya és Anna.

— Kedvezmények átruházása. A hivatalos lap mai száma közli: A kereskedelmi m. kir. miniszter, a m. kir. pénzügyminiszter hozzájárulásával, a Pollák Frigyes, illetőleg a Budapesti Bányakegyesület tulajdonában volt aradi ezalma-anyaggyár részére engedélyezett állami kedvezményeket az 1912. év július havának végeig terjedő hatálylyal a „Magyar szalma-anyaggyár részvénytársaság”-ra átruházta.

— A párbaj ellen. Soyka Benő huszárhadnagy szerencsétlen párbaja után hosszabb cikkben emlékeztünk meg a németországi párbajellenes mozgalomról, a melynek élén Löwenstein Károly herceg áll. Németországban most egy bizottság alakult, a mely tervezetet dolgozott ki a párbaj megszüntetése tárgyában. A bizottság a melynek tagjai között több katonatiszt is van, holnap tartja első érdemleges gyűlését Lipcsében, a mikor is előterjesztik a tervezetet s annak részleteit megfogják vitatni.

— Az ellenjelölt adóságai. Szörnyű a harc, amely Szentesen folyik Molnár Jenő és Tasnády Antal között. A két jelölt pártja minden képzelhető eszközzel küzd egymás ellen. Az adáz harcból derűsen hangzik ki a Molnár-párt egy legujabb felhívása, mely így végződik:

Felhívjuk mindazokat, kiknek dr. Tasnády Antal tartozik, jelentkezzenek a „Csongrád megyei Ellenzék” szerkesztőségénél, vagy 48-as körben, hol a követelésük kifogásolható. Szeget, szeggel! Szentes, 1901. okt. 15. A Molnár-párt végrehajtó-bizottsága

Azt hisszük, hogy sok ellenjelölt szeretné, ha ez volna ellnfele részéről a legkeményebb tromfi.

— A Marosból kifogott biciklitolvaj. Sztojka György lakatos-segéd ellen, akit tegnap menekülése közben a csendőrök a Marosból fogtak ki, újabb bűnesetek merültek fel. A rendőrség ugyanis rájött, hogy Sztojka Aradon is több lopást követett el s így egynél több oka lehetett arra, hogy üldözni elől a Maros átúszásával keresse menekülést. A rendőrségnél ebben az ügyben ma két molnár jelentkezett, akik a rendőröknek Sztojka elfogatásánál segédkeztek s jutalomdíjat kértek azért, hogy a tolvajt a Marosból kifogták. Természetes, hogy a rendőrség nem volt hajlandó megjutalmazni a két molnárt. Mert hiszen, ha Sztojka ur véletlenül a Marosban leli halálát, akkor is megkapta volna büntetését, ha mindjárt a rendőrség ítélete nélkül is.

— Öngyilkos író. Balucki Mihály regény- és színműíró ma éjjel ismeretlen okokból Krakóban agyonlőtte magát.

— Drágább lesz a szivar. Az osztrák pénzügyminiszter, ha hinni lehet egy langyel lap hírének, az osztrák dohánymonopolium jelenleg forgalomban levő gyártmányait tulságosan olcsóknak találja. Az osztrák pénzügyminiszter tehát, mint a lemergi Cas írja, a legközelebbi időben az összes dohány- és szivarnemek árának fölemelését tervezi. Attól tartunk, hogy a trafik, ha Ausztriában megdrágul, Magyaror-

szágon se lesz olcsóbb. Már pedig a magyar trafik már most is elég drága.

— Rablógyilkosság, Szentesen. Mint Szentesről táviratozzák, az elmúlt éjjel rémes gyilkosság történt ott Selanszky János pénzbeszedőt feleségével és kis leánykájával együtt a szomszédok reggel meggyilkolva találták fel. A vizsgálatot Szeless György albiró vezeti, aki az eddigi vizsgálat szerint megállapította, hogy a szerencsétlen család rablógyilkosság áldozatául esett.

— Eljegyzés. Menczer Adolf pankotai kereskedő eljegyezte Lövy Elvira kisasszonyt, Stern Henrik muzskai kereskedő leányát.

— Háromszoros gyilkosság. Kobakiból távirják, hogy ott Dowhyj Waszil földbirtokos nevével civódást kezdett, a verekedés közben felkapott egy kocsilöcsőt s azzal nevének fejét darabolkra törte. Az asszony segítségére beszaladtak a szomszédok s a vérengző ember ezek közül Wahamarink és Marfey földbirtokosokat szintén agyonverte.

— Nagyidai veszedelem. Baranya vármegye kőborgó cigányai, vannak elegendő, sehogy sincsenek melegek a vármegyei hatóság amaz intézkedésével, amely megtiltja a kőborgócigányok egy helyen való letelepedését. Valóságos nagyidai veszedelemet jelent ez rájuk nézve, úgy mondják ők. Hogy tehát ezt elkerülhessék, Petrovics Kata és Petrovics György siklósi cigányok együttesen folyamodványt intéztek a belügyminiszterhez, amelyben ékesszólóan fejtegetik a kőborgócigányok letelepítésének szükségét; hivatkoznak a kőborgócigányok ellen országszerte mutatkozó barátságtalan hangulatra amit ők is okadatoltnak tartanak, de, mondják, számtalan becsületes kőborgócigány is van, kik letelepülni szeretnének, de a hatóságok nem akarják megengedni, buzzák-halasztják a dolgot, ameddig és ahogyan csak lehet. Ime, ők is uttörők akarnak lenni a letelepülésben, de azok a rettenetes vókányiak és siklósiak nem akarják üdvös céljaikat elérni. Kérik tehát a kegyelmes urat: hasson oda, hogy a baranyamegyei hatóságok ne akadályozzák meg az ő letelepedésüket. A miniszter bizonyára jóízűt mosolyog, ha elolvassa a két kőborgócigány kérelmét, akik ravasz furfanggal a közügy leple alá rejtik a maguk kicsiny dolgát és a csendőrök s a falusi bíró ellen, a belügyminisztert hívják segítségül.

— Bercsényi, a politikus. Az elhunyt Bercsényi Béla Tihanyinak, Halmainak, Nagy Imrének volt a legjobb barátja. A mióta azok sorba elköltöztek, az ő aranyos jókedélye és elcsöszölt hassán, csendesen. Ő volt tudvalevőleg a Nemzeti Színház díszszónoka. Minden ünnepi alkalommal ő beszélt. De a mikor jó barátai közül kidőlt az első, ő is felmondta a szolgálatot s azóta temetésen nem beszélt. Ismeretes szónoki tehetsége s nagy műveltsége egy időben felkeltette benne azt az ambíciót, hogy képviselő legyen, de ez a vágya sohasem ekezdte. Szeretett a politikával is foglalkozni s rajongó híve volt Tisza Kálmánnak. E miatt egy ízben össze is koccant Kaas Ivorral.

— Annyit irtam már Tisza ellen, hogy tyuk szem nőtt az ujjamon — mondta Kaas.

— Tehát a sok irással csak önmagának ártott — felelt Bercsényi a hallgatóság jóízű mosolya közt.

— Porosz ulánus tiszt Szegeden. Egy Heyl nevű porosz ulánus tiszt érkezett ma Szegedre érdekes katonai próbálkozásból kifolyólag. A porosz katonaságnál szokásban van, hogy időnkint egyes tiszteket elküldenek messze földre, hogy ember és ló harcképességét kipróbálják. Ilyen utazásban van most Heyl főhadnagy, aki ezeltől 17 nappal indult el Metzből s Budapestre, Kecskeméten át érkezett Szegedre. Utjának végcélja Bukarest, ahová az indulástól számított 22 nap alatt kell megérkeznie, természetesen lóháton. Erkezésekor a 46-os tisztek közül többen elébe lovagoltak s este lakoma volt a tiszteletére. Utj t Temesváron és Orsován át fogja folytatni a román főváros felé s erősen bizakodik, hogy ha véletlen baleset nem

éri, a kitűzött időre a legjobb állapotban meg is érkezik oda.

— **Beszélgés Czoigosszal.** A *Newyork Herald* egyik szemfüles munkatársának sikerült Czoigosz-hoz férköznie, mialatt Buffalóból az onkurni fogházba vittek, ahol a kivégzést végre fogják rajta hajtani. Czoigosz és a hírlapíró közt a következő párbeszéd folyt le:

— Nem bánta-e meg az elkövetett nagy bűntényt?

— Dehogyan nem! Nagyon is megbántam, és kérem önt, írja ezt meg lapjában.

— Tudatában van-e a megtévelyedésének?

— Igenis tudatában.

— Megismételne-e, ha alkalma volna rá?

— Nem, a világért sem, őszintén fájjalom...

— Hiszi-e, hogy a gyilkosság használt valakinek?

— Nem hiszem. Csak hogy most már késő a bánat, nagyon késő. Nem is érdemli a fáradságot, hogy róla beszéljünk.

— Kinek akart hasznára válni? A munkásoknak?

— Azoknak, azaz... tudom én!

— Az újságok vagy anarchista-könyvek birták rá a bűntényre?

— Magam sem tudom.

— Hát vétett Mac Kinley ön ellen?

— Nem vétett semmit. Örültség volt, amit tettem.

— **A szultán műhelye.** A török szultánnak, mint egy ott járt utazó meséli, hatalmas házi műhely-telepe van, a melyben csakis oly dolgokat készítenek, melyekkel a szultán idegen uralkodókat ajándékoz meg. A műhely alkalmazottjai csupa magasrangú katonák: a főfelügyelő egy tábornak, a gyalupadnál egy ezredes dolgozik, mellette egy darab nyersvasat kovácsol egy kapitány. A segéd munkások csupa kiszolgált altisztek. A szultán maga is sokat időz műhelyében.

— **Házassági ösztöndíjak Szerbiában.** Allami felügyelet alatt álló szerb bankok magas díjat tűztek ki azon fiatal emberek részére, kiknek legalább 2000 dinár takarékpénztári betétjük van s *nősülni akarnak*. A pályázat hatása óriási volt: 18 éves fiatal emberek nyakra-főre nősültek, csak hogy a díjat megkapják. Allig egy pár havi együttlét után azonban már beadták a válópórt, miután a díjat visszaadni nem kellett. A szerbeknek a szépség szaporítására indított akciója ily módon rosszul sikerült.

— **Gyujtogatás Vihágoson.** *Grék Döme* világi bíró téli takarmányát tegnap este 8 óra után boszúból felgyujtották. Rosszakaratu gyujtogatás mellett szón körülmény is, hogy körülbelül öt-hat kazal szalma és széna egyszerre négy helyen gyuladt ki, úgy, hogy — jóllehet a tüzet rögtön észrevették — eloltani nem tudták.

— **Méregkeverő gazdasszony.** Németi község lakosait — mint nekünk írják — mérgezési eset tartja izgalomban. *Glozer Miklós* odavaló plébánost a *gazdasszonya meg akara mérgezni* s hogy ez nem sikerült, a véletlenül a községben időző körorvosnak tulajdontható, a ki megmentette a plébános életét. *Glozer plébános* félévvel ezelőtt vette magához *Turcsék Terézt*, hogy a háztartást vezesse. Az utóbbi időben a gazdasszony hűtlenül kezelt egyet-mást s e miatt a plébános felmondott neki s a napokban kellett volna szolgálati helyét elhagynia. *Turcsék Terézt* bántotta ez. Patkánymérget kevert a gyanútlan plébános ételébe. Nemsokára azután a plébános nagyon rosszul lett, de mikor a gazdasszony ezt észre vette, eltávozott hazulról. Az egyik cselédleány azután elszaladt az ott időző körorvosért, a kinek sikerült a papot megmenteni. *Turcsék Teréz* e közben megszökött a háztól, de a cselédörök elfogták.

— **Bányamunkás leány.** A plymouthi bányákban az angol rendőrség a napokban egy férfi ruhába öltözött leányt tartóztatott le. A leány a rendőrség előtt azt vallotta, hogy *mostoha anyja kintása elől szökött meg*, s miután mint leány nem kapott megfelelő alkalmazást, fiu ruhát öltött s beállott bányászni. Kijelentette, hogy ha haza toloncolják, megint csak megszökök, mert a férfiak között egészen jól érzi magát.

— **A rákbetegség gyógyítása.** Berlinből táviratozzák, hogy egy német egyetemi tanár az orvosoknak az eddig gyógyíthatatlannak ismert rákbaj ellen új eljárást ajánl, amelylyel állítólag nagy sikert lehet elérni. *Löffler* titkos tanácsos, a greifswaldi egyetem tanárja azt ajánlja, hogy mesterségesen maláriát kell beoltani abba az emberbe, akinek rák a baja és a malária elpusztítja a rákot. *Löffler* azt mondja, hogy már 1775-ben egy *Trnka* nevű magyar orvos használta ezt az eljárást. nagy sikert is ért vele, de a rák gyógyításának ez a módszere azóta feledésbe ment. Hogy ez az eljárás helyes, bizonyítja az a feltűnő körülmény, hogy maláriás vidéken egyáltalán nem ismerik a rákbajt. *Löffler* kívánatosnak tartja, hogy minél több orvos tegyen próbát ezzel az eljárással, mert ha kis sikerrel járna is fáradozásuk, sokat értek el, tekintve, hogy a rákbaj nagyon el van terjedve és hogy az orvosok tehetetlenek vele szemben. A maláriát, amelyet a rákbajos emberbe beplántáltak, azután kinnevel könnyen le lehet győzni. Az a magyar orvos, akiről *Löffler* említést tesz, *Trnka* Vencel, aki előbb a nagyszombati, azután a pesti egyetemnek volt hírneves orvos-professzora.

— **Női termet szépséghibája.** *Schopenhauer* óta közhely azt mondani, hogy a női termet tulajdonképpen kevésbé felel meg az esztétika követelményeinek, mint a férfi termet. A frankfurti bölcselő erre nézve a következő erélyes hangú nyilatkozatot állította ki: Az alacsonynövésű, keskeny vállú, széles csipőjű és rövid lábú női nemet a szebbik nemnek nevezni, ez csak a nemi ösztöntől elhámolyosított férfiúi érzelmeiből telt ki. Ezzel ellentétben most *Pfityner* Vilmos, a strassburgi egyetem anatómiai professzora sikra száll a női termet szépsége mellett és megcáfolja azokat a vádakot, melyeket a női test szépsége ellen emeltek. Bonctani vizsgálatok alapján megállapította, hogy a női- és a férfi-termet arányában észlelhető különbségek oly kicsinyek, hogy alig vehetők számításba. Így például a női láb egy egész termethez viszonyítva, átlag csak 15 milliméterrel rövidebb, mint egy ugyanakkora termetű férfinak a lába. Vizsgálatainak eredményét *Pfityner* a következőkbe foglalta össze: A nőnek proporcinált lábai vannak, karjai nem olyan majomszerűen hosszúak, mint a férfi karjai, feje csinos, pocacsontjai kevésbé kiállóak, mint a férfiné, arca kerek, — egy szóval a *homo sapiens Linne* fajtájában a nő csakugyan a szebbik nem.

— **Felismert öngyilkos.** Tegnap este Budapesten az összekötő vasúti hid melletti töltesen egy férfi a szájába lőtt és meghalt. Mint ismeretlent a tiszéki orvostani intézetbe szállították, ahol ma hozzátartozói felismerték. Az öngyilkos ember *Szabó Bálint*, soproni születésű 38 éves csapos, aki legutóbb *Ehm* János múzeum-köruti vendéglőjében volt alkalmazva. Egyszer már megkísérelt öngyilkosságot. A vendéglőben felakasztotta magát, de akkor elmentették. Hogy mi okozta a csapos nagy elkeseredését, nem tudják.

— **Leesett a háztetőről.** *Selley* Sándor szentmártoni születésű 27 éves kéményseprő segéd a Toldy Ferenc-utca 4. számú földszintes ház tetején tisztította a kéményeket. Közben elvesztette az egyensúlyt és lezuhant a négy méter magas tetőről. Súlyosan összezuzott tagokkal szállították az Irgalmasok kórházába.

— **Beszélgünk a csillagokkal.** Amiről ábrándozó poéták és szerelmes leányzók csillagsugáros nyári éjszakákon eddig csak álmodoztak, azt ma már a komoly, a szavahihető, a hitel-

képes tudomány a megoldható tervek között sorozza.

Igen, beszélni fogunk a csillagokkal, a csillagok lakóival, első sorban *társaságunkkal* a véghetetlen űrben, a Mars bolygóval. Legalább így tervezi ezt a villamosság királya, *Tesla* Miklós, akinek zsenije Edisonéval versenyez. *Tesla* csodálatos találmányainak egyike a Niagara zuhatag erejének átvitele Csigagóba és Buffalóba. Van vagy ötven szabadalmazott találmánya s tervei közül nem is az volt a legmerészebb, mikor arra ajánkozott, hogy az 1900-iki párisi világiállítását elfogja látni az összes szükséges villamos erővel, amelyet a Niagara zuhatagából merítve, átszállítana az oceánon keresztül Párisba. A legmerészebb tervet most kovácsolja a genialis tudós. A Rocky Mountains egyik fensikjén obszervatóriumot építtetett magának és innen korrespondenciába akar lépni a csillagok lakóival. A drót nélküli távirás, illetőleg a villamos távolhatás a kísérlet alapja. A kiszemelt terület annyira száraz légkörrel bír, hogy a viharfelhők közeledése alkalmával még a falevelek is olyanformán meredeznek, mint a villámzótt ember hajszálai. Ezt a helyet szemelte ki *Tesla* arra, hogy az égitestek üdvözöljék és kölcsönösen megismerjék egymást.

— **Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1901. szeptember haváról:** Maradt a mult óról 116 fi, 77 nő, e hóban felvételtetett ápolásra 130 fi, 61 nő, összesen ápolattott 246 fi 188 nő = 384. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 87 fi, 48 nő, javulva 35 fi, 18 nő, gyógyulatlan 3 fi, 1 nő, meghalt 12 fi, 7 nő, összesen fogyatkozás 187 fi, 74 nő, maradt ápolás alatt 109 fi, 64 nő = 173, ápolási napok száma 6323.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepponon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport feivételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A nyomor.

Arad, október 16.

Hull a fának a levele, s lassankint végképp eltávozik a tarlott mezőkről és ritkuló ligetekből az élet, helyettük pedig csakhamar bekopogtat majd a nem hívott, nem szívisen látott, de biztosan megérkező, kelletlen vendég — az *ínség*.

A tavalyi nyomoruságra még egy silány és meddő évnék siralmas következményei sulyosodtak, s ha vissza nézünk az elmúlt télen tett tapasztalatokra, egyenesen kétségbe kell esnünk a felett, miként fogja a szegény munkás nép, kisiparos és kereskedőség meguszni az előtte álló téli időszakot.

A közeledő válság annyira imminens és annyira kézenfekvő, hogy már kormányzati körökben is kezdenek vele foglalkozni. Azok a szomorú állapotok, melyek alatt fiatal iparunk két év óta szenved, felkeltették azt a meggyőződést, hogy immár lehetetlen elhárítani az állami beavatkozás szükségességét. A visszaemlékezés arra a nagy inségre, mely a mult télen uralkodott s melyet főképpen a magánjótékonyosság enyhített némileg, még nincs eltörülve s máris egy újabb tél elé megyünk, mely rossz napokat hoz a lakosság széles köreinek, ha idejekorán meg nem történik mindaz, ami a kereseti viszonyok javítását előidézni alkalmas.

A kormánynak tehát szükségképen oly intézkedéseket kelle megfontolás tárgyává tennie, melyek a már létező és még fonyogató bajokon segíthetnek. Helyén volt, hogy a belügyminiszterium rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mely a jótékonyabb helyesebb szervezését célozza. Ez azonban csak egy mozanata a sürgetőleg szükséges akciónak.

A fősulyt arra kellett helyezni, hogy a kereseti viszonyok javuljanak, nehogy tulságos sokan legyenek a nyilvános jótékonyagra utaltak. Ezt azonban csak állami beruházások által lehet ez idő szerint elérni. Erre vonatkozólag tanácskozások folynak a kabinet kebelében ama munkálatok megállapítása végett, melyek egyrészt nem inproduktívok, másrészt hosszú előkészítés nélkül keresztülvihetők. Ez az akció, a mennyire csak lehet, ki fog terjedni az egész országra, de főképen azokra a részekre, hol legsürgősebb a segítség.

Hát bizony nagyon áldásos és időszerű volna, ha a kormány végre komolyan venné a kis egzisztenciák megmentésének kérdését és hathatós intézkedésekkel igyekeznék még ideje korán elhárítani egy oly katasztrófa beálltát, a melynek következményei beláthatatlanok. Legyen ez akció haladéktalan és megfelelő. A félrendszeres szabályokat csak ezzel a népies szólammal jellemezhetnők:

„Nesse semmi, fogd meg jól.”

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó-egylet október hó 20-án vasárnap d. e. 1/2, 12 órakor, a kaszinó-egylet helyiségében (Andrássy-tér, Hermannház) tartja rendes évi közgyűlését.

(*) Az aradvidéki iparegyesület ideiglenes végrehajtó bizottsága vasárnap, október hó 20-án délelőtt fél 11 órakor a Kereskedelmi és Ipar-kamara nagytermében (Nagy-körut 11. sz.) ülést tart, melyre a bizottság tagjait meghívja Nesnera Atadár, az id. végr. biz. elnök.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombat este a Mirti-féle vendéglőben rendes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Az idő ismét melegebb és előnyös a gazdáknak, kik mezei munkájukat serényen folytatják.

A hetipiacon csekély forgalom volt, alig 800 métermázsa buza és 500 métermázsa tengeri 5—10 fillérrrel magasabb áron kelt el.

Az árak tartósan szilárdak és ez piacunkon nagyon meglátszik, különösen vidékről behozott gabnákat gyengén kínálják.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7.40—7.50.
- Buza közép minőségű 7.20—7.30.
- O-Tengeri 4.60—4.70.
- Uj tengeri 3.30—3.50.
- Rozs 5.70—5.80.
- Arpa 5.20—5.30.
- Zab 5.90—6.00.
- Az irányzat szilárd.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. okt. 18-án tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, kis kínálat, kis kereslet mellett a heti állatvásár lánghán indult és folyt le, jobb minőségű állat alig néhány pár hajtatott fel, melyek jó árban el is adtak.

Felhajtott 185 darab szarvasmarha és borjú, 95 darab juh és 210 darab többnyire elcsigázott ló.

Arverés alá került 1 darab selejt tenyész-bika és 1 darab selejt katonai ló.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 490—560 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 380—460 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásőkör párja 460—510 koronáig. Fejőstehen kis borjas 140—260 koronáig. Szóposborjú levágásra darabja 18—40 koronáig. — Rugottborjú darabja 46—110 koronáig. Juh párja 21—26 koronáig. Bányi párja — korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona. Hintósó párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 480—540 koronáig. Parasztló párja 260—350 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja 22—30 koronáig. — Kincstári mustra ló drbja koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. — Félhizott sertés klgrja — fillérig. Süldősertés párja — koronáig. Pecsényemalacz drbja — fillérig. — Fiasokca drbja — koronáig. — Paraszthizlalású sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig. Soványsertés párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 9.60—12.— koronáig. Soványliba párja 3.60—4.40 fillérig. Fialliba párja — koronáig. — Kappan párja 2.60—3.60 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1.50—2.00 fillérig. Idei csirke rántani való párja 60—90 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. Rucza párja idei 2.20—3.00 fillérig. — Pulyka párja — koronáig. Tojás 4 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2.— fillérig. Vágott hal klgrja 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgrja 90—1.20 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. Kecsege kilogrammja — fillérig.

A hetipiac fél 11 órakor oszolni kezdett.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1901. október 1-től 15-ig. Személyszállítás 1901. okt. 1-től 15-ig 23629 személy, bevétel 4492 korona 10 fillér, 1900. október 1-től 15-ig 25589 személy, bevétel 4792 korona 80 fillér, 1901. január 1-től október 15-ig 394087 személy, bevétel 75622 korona 40 fillér, 1900. január 1-től október 15-ig 413898 személy, bevétel 79878 korona 70 fillér. Teherszállítás 1901. október 1-től 15-ig 1852750 klg., bevétel 2171 korona 36 fillér, 1900. október 1-től 15-ig 1926120 klg., bevétel 1898 korona 87 fillér, 1901. január 1-től október 15-ig 25239550 klg., bevétel 26675 korona 94 fillér, 1900. január 1-től október 15-ig 22642110 klg., bevétel 2 237 korona 89 fillér.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 18.

Déli tőzsde. A buzakínálat mérsékelt, vételkedő korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 28,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.02—8.03
Buza 1902. áprilásra	8.33—8.34
Rozs októberre	7.11—7.12
Rozs 1902. áprilásra	7.19—7.20
Zab októberre	6.91—6.93
Zab 1902. áprilásra	7.20—7.21
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.10—5.12

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.02—8.04
Buza 1902. áprilásra	8.33—8.34
Rozs októberre	7.12—7.13
Rozs 1902. áprilásra	7.19—7.20
Zab októberre	6.91—6.92
Zab 1902. áprilásra	7.20—7.21
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	619.25
Magyar hitelrészvény	630.50
Leasámitóbank részvény	414.—
Rima-Murányi vasmű részvény	427.—
Osztrák-magyar államvasutó részvény	624.50
Köszuti vasutó	562.—
Városi villamos vasutó részvény	383.—

Szeszüzlet.

— Október 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/a, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőhányai sertéskereskedelem.

— Október 18. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 92—93 fillérig. Fialtal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 91—92 fillérig, Fialtal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 91—92 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—290 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredetű (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiál: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban 90—91 érig. Közép páronként 240—280 kilogramm súlyban 89—90 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 89—90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (bruttó) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) súlya véteik irányadóak.

Sertésüzlet. Október 15. napján volt készlet 42,073 darab, október 16. napján felhajtott 363 darab, október 16. napján elszállított 436 darab, október 17. napján maradt készletben 42,000 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok.

a budapesti ár- és értéktőzsde.

Budapest, október 18.

Magyar aranyjárdék 40/o	118.60
Magyar koronajárdék 40/o	92.85
Magyar arany 41/100	121.75
Magyar ezüst 41/100	100.25
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.70
Magyar italmegváltási kötvény	99.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	177.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírjárdék	98.30
Osztrák járdék ezüst	98.05
Osztrák járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.10
1860-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	630.50
Osztrák hitelbank részvény	620.50
Osztrák-magyar államvasutó	621.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi marka	117.22
London	239.—
Páris	95.03

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy kereskedő. Arad. Felszólalását főlegesenek tartottuk közölni. Ön szüggerálni akarja a kereskedelmi tanonc-iskola bizottságának, hogy a hónap első négy napján mentse fel a tanulókat az iskolába menetel kötelezettsége alól. Kérjük szeretettel, ha ez annak a bizottságnak a jogkörében áll, akkor segítségtelen azt ujságokkal ostromolni. Mi ugy tudjuk, hogy az a bizottság a tulnyomó többségben kereskedőkből áll. Ha tehát a kereskedők a bizottságnál az ő közös óhajuk érdekében akarnak valamit keresztülvinni, nem kell egyebet tenniök, mint a bizottsági ülésen teljes számmal megjelenniök és ott az ő érdekeiknek megfelelő határozatot hozniök.

NAPIREND.

Október 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Alk. Péter. — Protestáns naptár: Alk. Péter. — Izraelita naptár: Szombat, Noah. — Görög-keleti naptár (október 6.): Tamás. — A nap kél 6 óra 10 perckor, nyugszik 4 óra 46 perckor. A hold kél 0 óra 11 perckor, nyugszik 9 óra 53 perckor. Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 764.0 milliméter, délután 2 órakor 762.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $9^{\circ} + 14.2$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 18.2$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. S, délután 2 órakor K. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szorint a mai napra a következő időjárás várható: Ényhe, nyugaton, délen, sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Október 19. Az aradi munkás-vegyület mulatsága (Waggongyári-kantin.)

Október 20. Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (Kaszinó). — Az aradi vas- és fém-munkások szüreti ünnepélye (Vass-étterem). — Az aradvidéki iparegyesület végrehajtó-bizottságának ülése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

Október 23. Az aradi atletikai-klub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Központi-kávéház külön terem.)

Október 26—27. Lóverseny Aradon.

Október 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Szabadságtér 7.)

Október 31. Körjegyzőválasztás Mondorlakon. November 3. Geyer Stefánka hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.)

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Aradon, **Stizél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)** Telefon-szám: 407.

50,000 kötetes kölcsönkönyvtáram magyar pótjegyzéke megjelent.

A német, francia és angol rész e hó 25-én fog megjelenni.

E pótjegyzékek tartalmazni fogják az egy év óta megjelent összes újdonságokon kívül ama több ezer kötetnyi példásokat is, amelyeket a kölcsönkönyvtár lehető legteljesebb tétele végett egy év óta áldozatot nem kimélve, beszereztem.

Ugy a törzs-, valamint a pótjegyzékeket is, díjmentesen bocsátom minden érdeklődő rendelkezésére.

Kölcsönkönyvtáramban, mely a legnagyobb a vidéken, minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsöndíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el- és visszaküldés lakattal elzárt ládikóban igen könnyű és kényelmes kezeléssel történik.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

Ugyan e cég ajánlja a közönség szíves figyelmébe, Andrassy-tér 20. sz. alatti könyv- és papírkereskedését, hol igen előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Képes levelező-lapok óriási választéka. Naponta gyönyörű újdonságok. Minden zenemű-újdonság kapható.

Most jelent meg: **12 új felvételi aradi képes levelező-lap, páratlan szép fénynyomata kivitelben. E levelező-lapok felülmúlnak minden eddigi készítményt**

REGENY-CARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irtá: **Theuriet André.** [24]

(Folytatás.)

Mikor Teréz, miután Etiennétől a barresi hidnál elvált, a XIII. Lajos utcai lakásba tért, az orvost az előcsarnokban találta, ki a leány kezét megragadta, nyersen a könyvtárba taszította, s az ajtót rázárta.

— Honnan jön? kérdezte a doktor Teréztől. Teréz ránézett, elcsodálkozva a kérdésre s a hangon, melyen téve volt.

Az egri forrás felé voltam, s ott lepott a zápor.

— Sétált... egyedül? Teréz gyengén elpirult. — Nem, felelé. — Miért?

— Mert nagyon szeretném ismerni társát, a kivel sétált.

A leány fölemelte fejét! s szilárd hangon inondá: — Etienne Mangars volt!

— Valóban? ... S nem hal meg a szégyentől, hogy ezt bevallja! Nem elég, hogy megfélekedett a tartózkodástól, melyet egy becsületes leánynak birni kell, hanem még, hogy ujjal mutassanak rá az emberek, azon ember fiával sétált, ki engem kifosztott.

— Semmit sem tettem, hogy ujjal mutassanak rám, felelt a leány élénken; s a mi Etienne Mangarst illeti, ha atyja hibás is, ő hánja legjobban; azt mondhatom, hogy becsületes ember.

— Higyjek önnek nemde? azon pillanattól kezdve, mikor az erkölcsi bizonyítványt kiáltja számára? kérdezte Desroches gunyos mosolylyal.

— Igen mert soha sem szoktam hazudni, felelt vissza Teréz, s ha tudná, hogy milyen körülmények közt ismerkedtem meg Etienne Mangarss kevésbé csodálkoznék rajta, hogy jóbarátok lettünk.

— S még csak nem is szégyenli magát! kiáltott fel elgondolkozva a doktor. Valóban, folytatá gunyos hangon, nagyon kíváncsi vagyok tudni ezen épületes történet részleteit.

Teréz röviden s őszintén előadta a Célestin Tiffenean lakodalma alkalmával előfordult esetet; találkozását Etiennel az agesi forrásnál, s az arcképfestésre szentelt összejöveteket — Desrochest egészen elnémitá a fiatal leány nyugalma, melylyel mindezt előadta, mintha a világ legtermészetesebb dolgáról lett volna szó. Azonban ott, hol Teréz korlátlan őszinteséggel beszélt el valamit, párkakereső gyalázatos-ságot s makacs megátalkodottságot látott.

— Így hát, mondá elkeseredve, már két hónap óta tart titkos viszonyuk.

— Nem titkolóztunk, de minek is? hiszen semmi rosszat sem tettünk.

— Hogyan is! sőt ellenkezőleg, vigyorgott a doktor vállat vonva, épen arról akartak meggyőzni, hogy az egész idő alatt miatyánkot imádkoztak, nemde?

Azután rettenetes zavaros kérdésekkel ostromolta, az orvosi gyakorlat által ugyse valami nagyon kiméletes nyelven.

A fiatal leány tekintetében, kinek a rosszról fogalma sem volt, volt valami kétségbeeső, amint ez a fanyar ember kérélehetetlen faggatás alá fogta, ki az emberiséget csak rossz s visszaoldalról szokta tekinteni. Desroches kérdéseire néha Teréznek arcába szökött a vér. E kérdések kiméletlen nyersséggel céloztak bizonyos veszélyekre, mikre Teréz, szívének ártatlanságában sohasem gondolt. Néha lesütötte fejét s makacsul vonakodott felelni.

— De vallja meg hát! — kiáltott a doktor, roppantul felháborodva, birjon legalább tudatával rossz magaviseletének! ... Ah! csak igaz a közmondás: „A vér nem válik vízzé!”

Ez utóbbi gunyos mondásra Teréz felgyenesedett s merően atyjának szeméi közé nézett:

— Nem értem önt, mondá, ön kegyetlen irántam... Olyan dolgokra irányozza gondolatomat, amelynek soha sem jöttem eszem agába... Meg lehet, miután ön azt állítja, hogy magaviselete sem volt következetes, meglehet, hogy tudtomon kívül olyanokat is követtem el, mik a világ szemében hiba számba mennek; de hadd mondok ki én is, hogy ha jobban sze-

rettek, ha jobban istápoltak volna tanácscsal, nagyobb megfontolással jártam volna el; én is olyan jól nevelt s eszes leány lettem volna, mint a többiek, ha az a yám...

Az ön atyja! szakítá félbe Desroches hevesen, ne beszéljen az ön atyjáról! ... On az ön nevémet viseli, az igaz, de jöjjünk már egyszer tisztába... Akármint mond is, ön már nem ártatlan s mindent megérthet... Mindig kételkedtem benne, s ma még jobban, mint valaha, hogy ön az ön leányom!

Teréz, ki ott állt az íróasztal mellett, ez utolsó csapásra meggörnyedt, mint valami átok sulya alatt. Térdre rogyott, homlokát az asztal szélére támasztá, arcát kezeibe mélyeszté, a fájdalom s a lealáztatás megtörte.

Desroches doktor, dacára haragjának s keserősége kitörésének, mit e jelenet idézett elő, érezte, hogy nagyon messzire ment, s szégyenlettel magát szigorúsága miatt. Felalá sétált a könyvtárban, s azon igyekezett, hogy az általa mért csapást enyhítse. Egy pillanatra megállt a fiatal leány mellett, s könyörtelen szívét az atyai gyöngédség hiányában a szánalom érzete fogta el; ajkai megnyitak, hogy valami részvételtjes szót mondjon a gyermeknek.

De a doktor birt annyi logikával, miszerint felfogja, hogy vannak olyan sebek, miket soha, soha sem lehet behegeszteni. Tapasztalásból tudta, hogy az egyszer kimondott bizonyos szavakat nincs emberi hatalom meg nem történné tenni. Megfordult, kinyitotta a lépcső ajtót, s hevesen zárta be maga után. Teréz egyedül maradt a néma, elsötétedő könyvtárban.

Az est, mely októberben hamar be szokott állni, lassankint fátyolt borított a könyvtartókra, a kandallókra, melyben Richat mellszobra még határozatlanul kivehető volt, a hideg és fénylő kövezetre; s észrevétlenül sötét fátyolába burkolá a gyermeket, kit anyja elhagyott, kit atyja megtagadott, ki most is egyedül, oly egyedül érezte most magát a világon...

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsúról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsing délután	2.04	Radnáról délután	2.35
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	3.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi színház.

Bérlet 19. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1901. évi október hó 19-én:

A cirkuszélet.

Operette 3 felvonásban. Irták: I. T. Tanner, W. Pallings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerette: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fáy és Faragó.

SZEMÉLYEK:

Titus Wennys Polgár S.	Drivelli Fenyéri Mór.
Lady Dianna Kalocsa R.	Drivelliné . . . Tolnainé.
Dóra, leányuk Felhő Rózi.	D'Épernay . . . Menszáros M.
Raginald . . . Nemes S.	Rose Gompson Komlósy I.
Dick Capel . . . Giréth K.	Favorita . . . Arkossyné.
Gustave . . . Réti István.	Lucille Haidt Margit.
Biggs, pincér Rubos A.	Albertoni . . . Arkossy V.
Gaston Palágyi L.	Rendőrbiztos Boda Ferenc.

Kezdete 7 órakor.

1826—901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Czégka Zdenko ügyvéd, világosi lakos végrehajthatónak, Dr. Neumann Mihály ügygondnok által képviselt Ocsán Pável kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 180 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a világosi kir. járásbíró területén lévő, Aradmegyében fekvő, a galsai 695. számú tkvben az A. I. 2—8. 1050. és 105. hrz. sz. a. felvett kenderföld és 428. összeírású számú beltelkes ház, mint ingatlanokra az árverést 980 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 21-ik napjának délelőtt 10 órakor Galsa községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 98 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1901. évi május hó 20-ik napján.

A világosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,

1884

kir. jbiró.

541—1901.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az árvaház részére 1902. évben szükséges sertéshus sertés aprólék és zsír szállítása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: kgrmonként 98 fill. Bánatpénzül leteendő 40 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

542—1901. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az árvaház részére 1902. évben szükséges marha hus, öregborju hus, fiatal borju hus, és marha fagygyu szállítása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a marha és öregborju husra 96 fill., fiatal borju

husra 1 kor. 20 fill. marha fagygyura 44 fill.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

559—1901.

Hirdetmény.

A n. m. m. kir. földmivélségi miniszterium 54475/1901. sz. intézvénye nyomán figyelmeztetjük az állattenyésztő gazda közönséget, hogy az állatbőrök értékének megóvása czéljából állataiknak tüzes vassal való bélyegzését vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt a törzs helyett az állat szarván, esetleg álkapczán alkalmazták.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula, s. k.
aljegyző.

Póthirdetmény.**Az „Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság**

felszámolás alatt

1901. évi október hó 27. napján d. e. 9 és fél órakor

tartandó

közgyűlés tárgysorozatának

6. pontjaul

Waldner Dávid és részvényestársai indítványa

pótlólag felvétellett.

Arad, 1901. október 18-án.

A felszámoló bizottság.

Szenzációs találmány!

Aki ékszerait, arany, ezüst vagy kinaezüst disztárgyait mindig **tisztán és új állapotban akarja tartani**, használja az új találmányu és elsőrangu ékszer- és ezüstgyárosok által kipróbált és kitűnőnek talált tisztító szert.

„RADIKÁLIS.”

Ezen tisztítószer higganymentes, kemikailag feloldott **szinezüst**. Az arany és ezüsttárgyakat feltűnően szépre varázsolja, a kinaezüst tárgyakat pedig minden tisztításnál egy új ezüstreteggel látja el. — Miután kezelése nagyon egyszerű, legjobban ajánlható minden jó háziasszonynak, valamint vendéglős és kávésoknak.

Egyedüli raktár Arad és Aradmegye részére:

GELLER I.

1885

ékszerész

Arad, Andrassy-tér 14.

Mintaüvegek 70 fillér és 1 kor.

Magy. kir. Államvasutak. üzletv. Aradon.

28723—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafentartási fák szállítása iránt)

A magy. kir. Államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1902. és esetleg a következő 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebíthető, a következő:

erdei fenyő deszka . . .	2.5 m ³
jegenye „ „ . . .	158.0 „
lucz „ „ . . .	59.0 „
vörös „ „ . . .	2.0 „
szélmetszetlen jegenye	
fenyő deszka . . .	38.0 „
vágott lucz-fenyő . . .	75.0 „
faragott puhafa. 12 m-ig.	315.0 „
„ „ 12. m. felül	87.0 „
kerítési sűrítési lécz pu-	
hafából . . .	17500 drb.
vágott lécz puhafából . . .	70.0 m ³
erdei fenyő palló . . .	20.0 „
jegenye fenyő palló . . .	200.0 „
lucz	szükség szerint
szélmetszetlen jegenye	
fenyő palló . . .	54.0 m ³
vörös fenyő palló szükséglet szerint	
puhafa rud . . .	10.0 m ³
kerítési rud puhafából	
50 és 80 mm. átm. . .	6600 „
puhaszálfá . . .	26.0 „
„ széldeszka . . .	1200 drb.
fedőszindely 37 cm. h. . .	4000 „
„ 47 cm. h. . .	96000 „
„ 60 cm. h. . .	5000 „

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. kir. Államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretel a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék, ajánlati minta és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a magy. kir. Államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrassy-ut 73—75. szám alatt) 50, illetve 30 filléryan áron szerezhető meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendőek

A szállítás a magy. kir. Államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291—90. sz. általános, valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 186719—92. számú különleges feltételek értelmében esz-közlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a m. kir. Államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivonkint 1 koronás magy. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel.

„Ajánlat épületfák szállítása iránt 28723/1901. számhoz“ 1901. évi október hó 29-ának déli 12 óráig a magy. kir. Államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1901. évi október hó 38-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1901. október havában.

Az üzletvezetőség.

Veszek

Chasselas és Muskatály

csemege szőlőt

vasuton átadva, csakis nagyobb mennyiségben.

Schäfer Jajos,
Gattája.

1376

Eladó ház.

A belvárosban Közép-utca 17/a. számú 16. évig adómentes új ház, a mely áll 2 utczai és 1 udvari szobából, hozzá konyha, kamra, zárt folyosóval és pincze. Az udvarban egy külön épület 1 szoba, konyha és kamra, szép udvar és kert, kedvező lefizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. A ház tisztán 9 perzentet jövedelmez. Bővebbet ugyanott. 1380

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri be-mártással egy egész oldal írható) főraktára.

Író-, levél- és rajzpa-pírok és levélborítékok nagy raktára.

Diszlevél-papírok, Képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelezőlapalbumok sat. sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stencil-szin és Mimeograph papír és festék.

Hektográfiai anyag és ténka.

Másoló eszközök és sajtók gyári árakban.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája és

lényképzési cikkek raktára.

1105

Ha hull a haja!

hasznájon

Kossuth-féle

haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitűnő haj-ápoló szer.

Ára 4 korona.

Kapható a megváltóhoz ezimzett gyógyszer-tárban 916

M.-RADNAN.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos eszengő berendezési latézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 665

Női-kalap divatüzlet átvétel.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki hölgyközönség nagybecsű tudomására hozni, hogy a rég óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő elsőrangú Lux Jozefa tulajdonát képezett

Női-kalap divattermet

Andrássy-tér 22. sz. alatt

átvettük és azt LUX JOZEFA utóda cég alatt tovább vezetni fogjuk.

Támaszkodva számos éven át e téren szerzett tapasztalatainkra, valamint az eddig irányunkban tanúsított jóindulatú pártfogásba, reméljük, hogy új üzletünkben is nagybecsű támogatására számíthatunk.

Készítünk és raktáron tartunk mindennemű párisi és bécsi modellek szerint készült női kalapokat.

Elvállalunk tollfestéseket, kalapfestéseket, formálásokat, átalakításokat valamint mindennemű javításokat.

Gyászkalapok

legjutányosabb áron pontosan készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra is kéri

Tisztelettel

1878

KOCH RÓZA és TÁRSA.

8440/1901. pm.

Pályázati hirdetés.

A „Schertz József emlékezete” ösztöndíj üresedésbe jövén, arra pályázatot nyitok.

A 2800 korona alapítványi tőke kamataitól álló ösztöndíj elnyeréseért, az aradi kir. főgimnázium bármely osztályának szorgalmas- és jóviseletű azen tanulója folya-

modhatnak, a kik a tanulmányaik felől jeles osztályzattal bírnak.

Az árvák, vagy szegény szülők gyermekei- előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hivatalomhoz a f. hó 31-ig bemutatandók. Arad, 1901. évi október hó 11.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

„Szönyegűház”
„Szönyegűház”
„Szönyegűház”
„Szönyegűház”
„Szönyegűház”
Arad, Neuman-palota
„Hungária” kávéház mellett.